

Göteborgs-Posten

LÖRDAG 15 SEPTEMBER 2001

två DAGAR

Dagarna som Skaikade Göteborg

Vägen till
konfrontation... 4

Kryzz.....31
Pusselbten...33
Uteåtarna.....32
Sista ordet....35

Omslaget: Stefan Berg fotograferade våldsamheterna på Avenyn fredagen den 15 juni 2001.

Redaktör:
Karin Mattsson
031-62 47 50

Bitr. redaktör:
Bo Hansson
031-62 47 62

Bildredaktör:
Bengt Kjellin
031-62 42 81

Resereaktör:
Peder Grell
031-62 41 50

Reportrar:
Helena Werner (mat)
031-62 41 45

Marie Kennedy
031-62 42 15

Mikael Hjerppe
031-62 46 83

Redgering:
Hanna Andersson
Mikael Hjerppe

Beatrice Lind
Roger Olsson

Gunnilla Werhnamn

Besöksadress:
Tidningshuset i Backa
Exportgatan 2-4
Göteborg

Postadress:
Två Dagar
Göteborgs-Posten
405 02 Göteborg

Fax:
031-62 47 67

E-post:
tvadagar@gp.se

Annonsbokningar:
Säljmedia AB

Thomas Lundin
031-62 55 57

Stockholm
08-402 18 83

08-402 18 98

Fax: 08-20 07 75

Ans. utgivare:
Jonathan Falck

Sft. ans. utgivare:
Kersti Andreasson

Cecilia Kronlein

För insänt ej beställt
material ansvaras ej.

Tryckt av
Göteborgs-Posten Teknik

Sökandet efter en sanning

Man kan begära att jag ska söka sanningen, men inte att jag ska finna den.

Den franske 1700-talsfilosofen Denis Diderots ord är lika kloka nu som då. Det är precis vad läsarna ska kräva av Göteborgs-Posten – att vi ska göra vårt yttersta för att ta fram fakta och information. Även om det är aldrig så svårt.

Den Två Dagar du håller i din hand är ett försök att göra just det. I flera veckor har GP:s reportrar Arne Larsson, Per Nygren och Karin Wetre arbetat med att kartlägga vad som hände under kravallerna i samband med toppmötet i Göteborg den 14-16 juni i år. Dagar som redan gått till historien.

Vi ställer oss alla samma frågor: Vad hände egentligen? Och varför? Och kunde det ha gått på något annat sätt?

De dramatiska händelserna under dessa juldagar skildrade GP direkt när de skedde – på gp.se och i papperstidningen. Därefter har vi följt rättsprocesserna och försökt ge en så mångfacetterad bild som möjligt. Vi har kartlagt anmälningarna om polisövergrepp, vi har gått igenom poliserrnas rapporter om arbetsskador och vi har ställt demonstranternas och polisens olika bilder av händelseförloppen mot varandra.

Denna Två Dagar är ett försök att ge våra läsare så mycket information som möjligt, men också en helhet, ett sammanhang. Det är ett dokument som beskriver vad som hände under kravalldagarna, timme för timme, minut för minut.

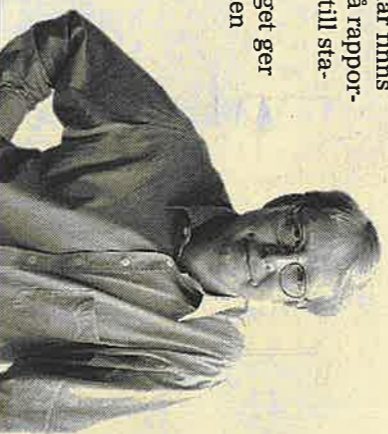
Bakom ligger ett omfattande grundmaterial. GP:s reportrar har läst vittnesmål, förundersökningar, förhörsprotokoll och intervjuat mängder av människor som var mit i skeendet under toppmötesdagarna: demonstranter, poliser, företrädare för olika organisationer och många som bara blev vittnen till sammanskrivningarna och förödelserna.

Här finns också uppgifter som aldrig tidigare varit publicerade – "pratiken" till och från polisens kommanderingsstab, varifrån polisarbetet leddes under toppmötet. Här finns orderna som utgick från staben. Här finns också rapporterna som poliserna ute på gatorna skickade in till staben.

GP gör inte anspråk på att Två Dagar-reportaget ger hela sanningen om vad som hände i Göteborg den 14-16 juni. Men det ger ett antal sanningar – mängder av information och fakta från många olika källor. Allt i syfte att du som läsare ska få en möjlighet att skapa dig en egen bild.

Jonathan Falck

Chefredaktör för allmänna redaktionen och ansvarig utgivare

VÅLDETS DAGGAR

- ◆ Ligister, marodörer och hulliganer, säger poliser om dem som kastade sten under kravallerna i Göteborg.
- ◆ Fascister och kapitalistlakejer, säger militanta vänsteraktivister om poliser som sköt skarpt, kastade tillbaka stenar, kallade fredliga demonstranter för luder, bögnylle och bananätare – eller bara skötte sitt jobb.
- ◆ Men under stenkastarnas rånarhuvor och bakom polishjälmarnas visir fanns varken demoner eller jävlar. Där fanns människor av kött och blod, förvirring och klarsyn, ilska och sorg. Rädsla, stressade, adrenalinstinna. I stunder drabbade av dödsångest.
- ◆ Här är vår berättelse om kravallerna. Den är ofullständig. Den ger inte svar på alla frågor. Den innehåller inte en sanning, men många.

Texter: Arne Larsson, Per Nygren och Karin Wette

Uppfatt:

Inbjudan från Antifascistisk aktion, maj 2001

"Ska du till Gbg i juni och undrar hur man kravallar på bästa sätt? ... Söndagen den 6 maj anordnas en träningsdag för alla intresserade inom den utomparlamentariska vänstern. Vi kommer bland annat att ha kravallövningar och ger tips om hur man bäst skyddar sig mot polishundar och färgas ..."

Ur polisens kommanderingsorder 2001-05-07

"Länspolismästaren har beslutat att en särskild polisinsats skall organiseras för vissa arbetsuppgifter ... rörande EU-mötena ... Enheten benämns PT-gruppen ... Polisinsatsen leds av kriminalkommissarien Göran Nordenstam ... med kriminalkommissarien

Lennart Ronnebro ... som ställföreträdare.

Enheten skall eftersträva att skapa goda och öppna kontakter med arrangörer för demonstrationer och demonstrationer. I insatsen skall ingå sex polismän ... Arbetet skall bedrivas öppet och synligt med tydligt kontaktskapande och brottsförebyggande inslag. ... Under tiden före mötena skall särskild inriktning ske mot olika grupperingar ... som enligt uttalanden är beredda att tillgripa våld mot person eller egendom, eftersträvar att tränga in på mötesplatser mm och/eller är beredda att använda civil olydnad som medel att störa ordning och säkerhet. ..."

Ur polisens kommanderingsorder 2001-05-16

"I ånskriminalpolisens/kriminalunderrättsenheten har kontinuerligt redovisat hotbildsbedömningar inför EU-mötena. Den senaste hotbildsbedömningen visar på en förhöjd hotbild. Det kan förväntas att grupper ur det autonoma nätverket kommer att söka sig till Göteborg. Detta gäller främst grupper från Sverige, andra nordiska länder och övriga länder i Europa ... LKP:s underrätts- och spaningsverksamhet skall ... i samverkan med övriga polisenheter, lokaliserat, identifiera, övervaka, kontrollera och, i förekommande fall, ingripa mot de grupper och personer som kan bedömas utgöra ett hot mot eller begå brott vid EU-mötena ..."

Ur polisens kommanderingsorder 2001-05-30

I kroppsskyddsutrustningen skall ingå:

- Hjälm m 92 eller senare modell
- Brandskyddshuva
- Lätt kroppsskyddsväst
- Skyddshandskar
- Suspenssoar
- Benskydd
- Kängor
- Skyddsgasmask
- Reflexväst
- Vit betong

Alli polispersonal i kommanderingen skall bära tjänstevapen, om inte annat beslutats av kommanderingschefen.

Lördagen den 9 juni:

Signe, 22 år, medlem i kollektivet Svinefarmen på Nörrebrogata i Köpenhamn, åker till Malmö. Hon hyr en bil på Lundavägen. I Helsingborg plocker hon upp två vänner som tagit färjan från Helsingör.

De tillhör aktivisterna kring Ungdomshuset i Nörrebro där förberedelserna inför EU-toppmötet varit omfattande. Bland annat har de anordnat en "stöttekonsert för flera farliga demonstrationer till Göteborg" som gett pengar till resan.

Liksom de svenska vännerna har Afa i Köpenhamn fått brev från polisens kontaktgrupp. Kontaktgruppen vill ha kontakt med så många som möjligt av de organisationer som kommer till Göteborg och säger att den hoppas att manifestationer och demonstrationer ska kunna genomföras utan störningar.

På brevet till danska Afa har någon av medlemmarna skrivit en kommentar: "Gud vet om kontaktpersonerna hyr ut sina hus eller arrangerar ponnyridning ... eller ... what ever. Bara fantasin sätter gränser. Vi ses på gatorna i Göteborg."

De tre, och ytterligare två danskar, får bo i en lägenhet i Göteborg som hyrts i andra hand av en 24-årig svensk Afa-aktivist.

Från första stund övervakas de fem dansarna av polis.

Tisdagen den 12 juni:

Göteborgsgatan 04.00

I lägenheten ligger de fem dansarna och sover när polisen går in.

De har skuggats av polis under bilturen till en transformatorstation i en skog i Lerum och på andra håll.

Också mot bakgrund av deras tidigare gärningar anser sig åklagaren ha skäl att tro att de förberett sabotage.

Joakim och Kristian har dömts för attentat riktat mot tjänstemän i den danska motsvarigheten till migrationsverket. Under namnet Homoer i aktion engagerade de sig för en utvisningshotad homosexuell iranier. När ord inte räckte kastade de brand-

bomber mot migrationsmyndighetens chefer.

Saskia arbetar på en lokal tv-kanal i Köpenhamn som ofta varit snabbt på plats i samband med olika attentat. Liksom Signe bor hon i kollektivet Svinefarmen.

I lägenheten hittar polisen sju slangbomber, smörsvyra och nödblöss.

De fem säger att de inget vet om dessa föremål.

Efter två veckor i häktet ska tingsrätten fria dem.

Tinnan de åtalade kom till lägenheten hade en vecka förflutit från början av förhyrningen. Det är obekant vad som ägt rum i lägenheten under den veckan. Möjligheten att bomberna, smörsvyra och nödblössen under denna tid kan ha placerats där av annan än någon av de tilltalade kan inte bortses ifrån."

Korsvägen 09.15

Tidigt på morgonen bär polisen bort 37 demonstrationer från täktlägret vid Korsvägen utanför Svenska mässa. De förs till den tillfälliga arresten på Kivberg där de kan hållas i sex timmar och lugn råder. En kvinnlig polis har blommor i håret. En äldre kommissarie solar sig och suger på pipan. Några av de gripna sjunger:

- Staten och kapitaalalet, sitter i samma båååååå.

Onsdagen den 13 juni:

Lagerhuset, middagstid

Lennart Ronnebro från polisens kontaktgrupp besöker Lagerhuset där Göteborgsaktionen har sitt högkvarter.

En kille från Independent Media Center, IMC, vägrar släppa in honom.

Ronnebro undrar varför.

- Han var så nervös. Jag tog handen och kände på hans hjärta. Det bulade så kraftigt, så kraftigt. Jag tänkte att det var uppenbart att det var något som inte stämde, säger Lennart Ronnebro efteråt.

Kontaktgruppen under dagen

Göran Nordenstam, chef för polisens kontaktgrupp, och Lennart Ronnebro planerar

att besöka Hvitefeldtska gymnasiet, där flera hundra tillresta demonstrationer är inhysta. När de dryftar sina planer med spänningensheten blir de avrådda, av säkerhetsskäl.

Universitetets aula

Vasaplatsen 17.00

På podiet sätter sig statsminister Göran Persson, utrikeshandelsminister Leif Pagrotsky, vice statsminister Lena Hjelm-Walén, America Verra Zavala från Attac, Thomas Johansson och Magnus Hörnqvist, som representerar Göteborgsaktionen 2001 och Nätverket Göteborg 2001.

Aulan är fylld.

Än fler följer det som sägs på scenen framför storbildsskärmar i Nordstan, vid Fritt Forum på Pustervik eller hemma i tv-soffan. Den konfrontativa dialogen mellan de eu-kritiska nätverken och makten är inledd.

Det är ett triumfens ögonblick för Hans Abrahamsson, freds- och konfliktforskare vid Göteborgs universitet och aktiv inom Attac.

Ett halvår tidigare deltog han i ett möte med Göteborgsaktionen på Musikens hus i Majorna. Och slogs av förtroendeklyftan mellan ungdomarna och maktavarna. Ungdomarna hade sökt stöd för att ordna med boende men inte fått gehör.

Hans Abrahamsson tog kontakt med universitetet, kommunen, kyrkor och regeringskansli. Universitetet inledde samarbete med Fritt Forum, kommunen ställde upp med skolor för tillresande demonstrationer och lokaler i Lagerhuset.

Beskedet från regeringskansliet hade kommit först i slutet av maj.

Bara ett par dagar före mötet i aulan höll det på att spricka på grund av svårigheterna att ena 180 organisationer om deltagare och om vilka frågor som skulle tas upp.

Ett triumfens ögonblick.

Hvitefeldtska, tidig kväll

Solen skiner. Öryan Bergsten och Annika Tigeryd, aktiva inom Syndikalisterna, sitter på skolgården som är full med glada människor. Några dansar. Någon spelar flöjt.

Ur Göteborgs-Posten 2001-05-23

Vid öppnandet av toppmötet på förmiddagen den 15 juni planerar Globalisering underifrån, Ya Basal och Vitaovallrallörörelsen att ta sig in på det avspärrade området och fram till masshallen. Minst 400 personer kommer att delta, säger arrangörerna. "Vi använder inte våld utan kommer att använda våra skyddade kroppar för att bryta igenom polisens avspärrning".

Som skydd rekommenderas liggunderkläder, flytvästar och skumgummimasker eller vatteninträskt sjal och simglasögon. Suspensoar för såväl tjejer som killar. Kräskydd. Samt vit överall – en symbol för osynlighet och olydnad.

Medan de flesta demonstranter förbereder sig för fredliga demonstrationer, delvis i dialog med polisen, planerar Antifascistisk aktion (Afa), en mer våldsbenägen grupp, blockader tillsammans med autonoma grupper.

Vad det mer exakt innebär ska Afa ge information om när det är dags. Till dess kan vi bara ana vad det handlar om. På organisationens hemsida görs till exempel reklam för Göteborg som en pittoresk stad med stenbelagda gator.

För att ingen ska misströsta upplysningen finns också en länk till ett spel som är bra att träna sig på inför toppmötet.

Det går ut på att kasta sten.

Ur Operativt grundrecept (polisen) 2001-06-05

"Kommanderingen skall präglas av: –fälmotighet –välbalanserad toleransnivå –stort utrymme för PI-gruppens möjligheter att påverka utvecklingen –synlighet i enligt med insatsordrar –handlingsberedskap i bakgrunden –kraftsamling då så erfordras ...

GRÖN NIVA

... Spanning och underretteelseinriktning pågår men inga extraordinära åtgärder behöver vidtas... Verksamheten inriktas på samtal med allmänhet, demonstrationer och aktivister ...

GUL NIVA

... ett eller flera omfall kan komma att aktualiseras. PI-verksamheten inriktas mot specifika personer/grupper ...

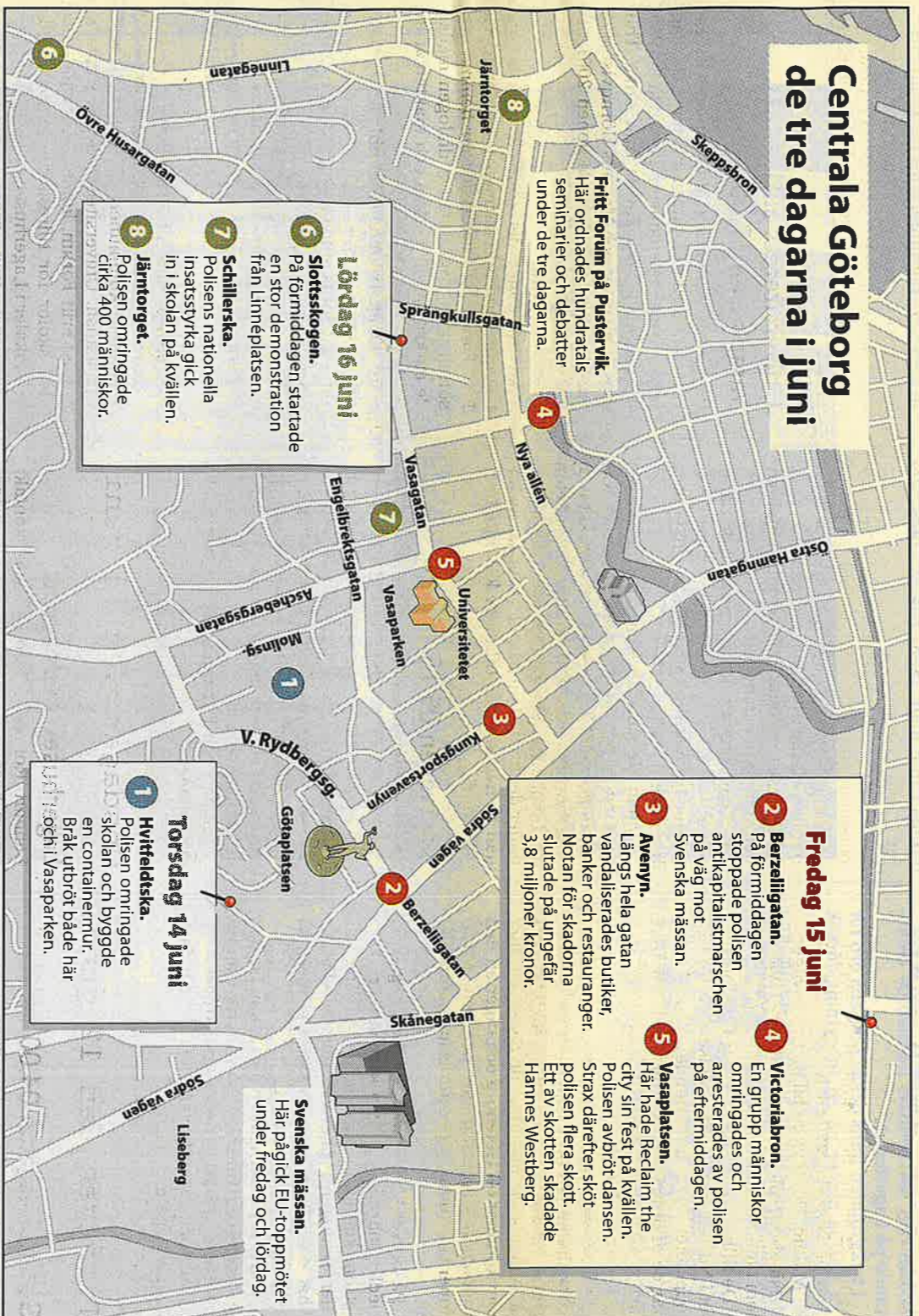
ORANGE NIVA

... PI-verksamheten har utömt sina möjligheter för de mest militanta grupperingarna men fortsätter med försöken att begränsa antalet medöpare. Spaningsverksamheten intensifieras mot de mest aktiva personerna/gärningsmännen för att skapa underlag för kommande gripanden. Förutbestämda brytpunkter besätts och erforderliga möjligheter till tvärkontakter säkerställs ...

ROD NIVA

Högsta beredskap skall intas på grund av överhängande risk för våldsamheter vilket medför till exempel att: – skyddsutrustning påtages – formeringar/uppställningar iscensätts ..."

Centrala Göteborg de tre dagarna i juni

Det är som om de vill gråta.

Av glädje.

För att de verkliga lyckans genomföra detta.

Hvitfeldtska, kväll

På uppdrag av civila spanare med uppgift att hålla kända eller misstänkta aktivister inom det svarta blocket under särskild bevakning har en piketstyrka, Golf 113, äg-

nat större delen av dagen till att kontrollera demonstranter som kommer till Göteborg.

Några av dem säger sig bo på Hvitfeldtska och piketbussen kör en sväng till skolan för att se hur där ser ut och prata med boendevärdn.

Efteråt ger piketens chef Peter Ljungdahl i ett pm sin syn på vad som händer: "När vi kom fram till vändplatsen skulle vi

backa runt. Det kom genast fram en 30 stycken boende på gymnasiet och ställde sig framför bussen ... Genast fällde cirka hälften av personerna upp luvor för ansiktet. Vi backade runt bussen och stängde av motorn. Vi skulle se vad de mer kunde göra mot oss. Det slöt genast upp mer folk från gymnasiet. Det var cirka hundra personer runt oss efter fem minuter. Ingen gick dock närmare än tio meter från bussen. Det var

Torsdagen den 1

ett mycket hotfull stämning. Våldigt många hade fällida huvor, säkert en tredjedel. Det var ingen som ville tala med polisen. Senare kom det fram en person som sa att hon var boendevärd ...

När vi lämnade platsen efter cirka 15 minuter skrek, buade och visslade samlingen åt oss."

"En fredlig blockad" säger demonstranterna som ställt sig i vägen.

Åklagarens rum i polishuset 20.00

Kommanderingschefen Håkan Jaldung, ställföreträdande kommanderingschefen Lars Berg och ytterligare personer ur staben håller en föredragning för kansliåklagare Magnus Bolin som har jouren.

Vittnen har uppgett att de sett boende på Hvitfeldtska gymnasiet bära in stenar, påkar och slangbellor. Poliserna berättar också om piketen som hindrats att ta sig in på skolan och om Lennart Romnebrots bemötande på Lagerhuset.

I bakgrunden finns också polisens oro för Ya Bastas planer på ett inbrytningsförsök på massområdet.

Åklagaren beslutar att en husrannsakan ska genomföras i allmänna utrymmen på skolan.

Brottsmisstankarna riktas mot okända och benämns "förberedelse till våld mot tjänsteman" (stenar, påkar) och "olaga hot" (riktat mot piketen).

Håkan Jaldung

Polismästare och kommanderingschef för EU-toppmotet.

– Jag tror att företrädarna för de olika demonstrationsledningarna är väldigt nöjda med det samråd vi hade. Jag tror inte att någon polismyndighet i världen lagt ned så mycket kraft på att skapa goda relationer.

Med Kpm(l) hade vi ett utmärkt samarbete kring föstra dagens demonstration. Den kunde genomföras utan störningar. Dag två genomförde Nätverket Göteborg 2001 den största demonstration vi haft i Göteborg, jag tror sedan Olof Palme och Tage Erlander uppträdde gemensamt på Götaplatsen i början av 70-talet. Dag tre hade jag ett förslag om hur vi skulle lösa ordningsfrågorna och demonstrationsledningen köpte det utan vidare. Alltså, när det gäller polisens samarbete med de serösa demonstrationsanordnarna har det fungerat utomordentligt och jag tror inte att någon polismyndighet i världen lagt ned så mycket kraft på att skapa goda relationer.

– Dessvärre blir det så att allmänheten kan drabbas av polisens åtgärder för att förhindra brott. Det är vi naturligtvis inte glada åt.

Tycker du att ni gjorde rätt på Hvitfeldtska så här efteråt?

– Ja, Hvitfeldtska var en förutsättning för att vi skulle kunna lösa vår huvuduppgift, nämligen att klara det amerikanska presidentbesöket.

Hans Abrahamsson

Freds- och konfliktforskare vid Göteborgs universitet och aktiv inom Attac. Deltagare i Göteborgsaktionen.

Kommanderingsorder 0614 b 09.00

"1. Orientering

1.1 Händelser

j) ordningsförringar vid och förberedelser för husrannsakan mm Hvitfeldtska gymnasiet

2 Ledning

Insatsen leds av Qvintus 20, poliskommisarie Ingvar Bjerrfors

3. Beslut i stort

Området runt Hvitfeldtska gymnasiet skall avspärras ... Qvintus 20 skall leda avspärrnings- och blockeringsarbetet.

Resurser ur Charlie, Alfa, India, Delta,

Qvintus 10 skall delta i insatsen ... Besökarna inom området skall identifieras och visiteras ..."

Sms-meddelande från Skäpplandsgatan 10.59

"Ökad kontroll kring Hvitfeldtska efter att Bush har kommit till Göteborg"

Sms-meddelande från Skäpplandsgatan 11.57

"Förbereder arrestering på Hvitfeldtska. Säger att de har för litet poliser. Nämnt PL 13. Folk måste dit och hjälpa till. Sprid vidare."

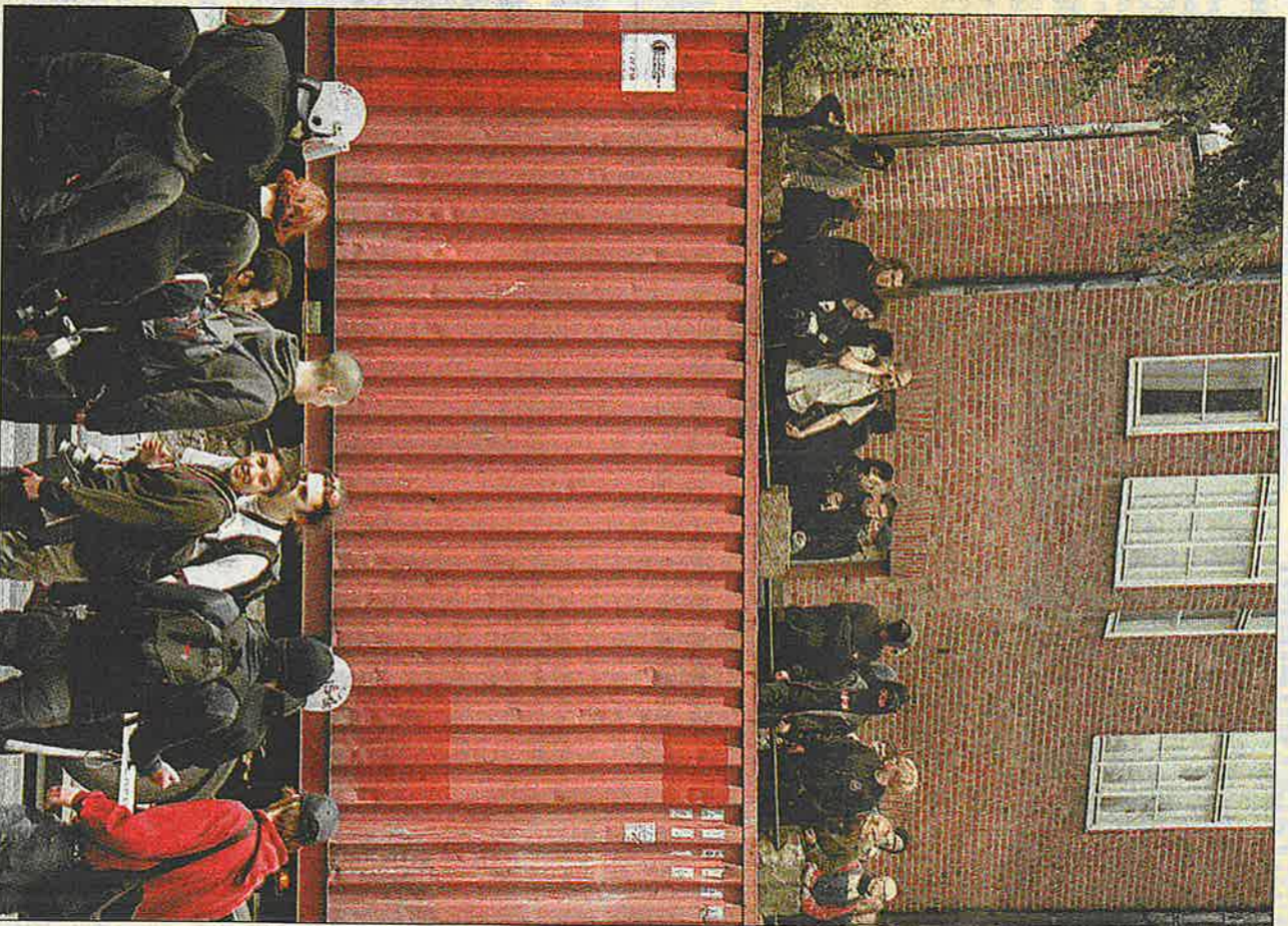

Bild: ELISABETH ADVENBY

KRITISERAD INSATS. Polisen spärrar av Hvitfeldtska gymnasiet där "nästan alla" misstänkts för förberedelse till brott, som skadegörelse och grov miss-handel.

4 juni:

Polishusets hörsal 12.00

Presskonferens. Bush har landat, eskorter, bevakning av Gunnebo och Börsen, kvälens stora demonstration, morgondagens program. Dessutom:

– Vi har beslutat att spärra av området kring Hvitfeldtska gymnasiet, enligt polislagens 23:e paragraf. Vi bygger containrar såger Håkan Jaldung.

Containerkonceptet tog polisen fram ett halvt år tidigare för att skapa ett inre skyddsområde runt möteslokalen på måssan. Vanliga byggstaket är inte gjorda för att utestänga människor som verkligen vill ta sig in.

Det finns "ett starkt underlag för dessa åt-

gärder", betonar Jaldung.

"Nästan alla" i skolan är misstänkta för förberedelse till brott som skadegörelse och grov misshandling.

– Bland annat hindrades ett polisfordon utanför skolan i går. Efter det intensifierade vi aktiviteter, säger Jaldung.

Längst bak i hörsalen sitter Hans Abrahamsson från Attac och Örjan Bergsten, Göteborgsaktionen. Hans Abrahamsson har sprungit hit i liska från jobbet efter att ha hört att Hvitfeldtska har ringats in av polis.

Bergsten skickar ett sms-meddelande till Jonas, 20 år, en av dem som förberett en inträngningsaktion på måssområdet. "Hvitfeldtska ska spärras av med staket. Samtliga är misstänkta för brott ... säger Jaldung".

Örjan Bergsten reser sig och höjer rösten. – Jag vill gärna kommentera det som sagts, säger han.

Håkan Jaldung hotar att köra ut honom

Skäpplandsgatan

Sambandscentralen på Skäpplandsgatan 10 i Högstbo planeras och organiserades mellan 10 och 14 juni. Centralens syfte var att samla in information och bearbeta den. Därefter skickade de ut information, bland annat genom mobiltelefonernas sms-funktion, till mellan nio och 62 olika personer som befann sig ute på stan. Åtta personer på sambandscentralen blev åtalade för våldsamt upplopp. Huvudförhandlingen avslutas i nästa vecka.

och Hans Abrahamsson om de inte är tysta.

Efter presskonferensen går Abrahamsson fram till Jaldung, som försöker lugna honom.

– Jag vet vad jag gör. Hans, säger Jaldung och nämner utöver polisbusen som stoppades på Hvitfeldtska också Lennart Ronnebros försök att komma in i Lagerhuset kvällen innan.

Hans Abrahamsson ber Jaldung att koppla in polisens kontaktgrupp och att han själv ska få gå in på skolan.

Bild: MIKAEL KIVI

INSTÄNGDA. På eftermiddagen inleds förhandlingar mellan de instängda på Hvitfeldtska och polisen. Alla får gå ut om de låter sig visiteras. Budet tas emot på olika sätt. Vissa tycker att det låter bra, andra vill barrakadera sig inne i skolan. Många av de svartklädda tror på konfrontation. Ya Basta i sina vita overaller vill göra fredliga utbrytningsförsök.

Afa - Antifascistisk aktion

Ett nätverk, bildat 1993, med organisationer i till exempel Stockholm, Göteborg, Malmö, Linköping och Jönköping som är emot kapitalism, rasism, sexism och homofobi.

Afa är den ledande och mest våldsamma organisationen inom det svarta blocket.

Afa anser att fascism inte kan bekämpas med demokratiska medel. Organisationen har gjort sig mest känd för att kartlägga, förfölja och misshandla personer inom extremhöger.

Beteckningar på polisenheter under EU-toppmötet

Alfa (kravallpolis)
Delta (kravallpolis)
Echo (hundförare)
Foxtrof (ridande polis)
Goif (piketpolis)
India (kravallpolis)
Romeo (civila spanare)
Mike (piketpolis)
Sierra (piketpolis)
Yankee (polisdivision)

”Av säkerhetsskäl” säger Jaldung nej till hans begäran.

Sms-meddelande från Skäpplandsgratan 12.16

”Folk förbereder sig på att försvara sig inne på Hvitfeldtska. Polisen är för få. Alla hit för att hjälpa sina kamrater! Sprid vidare!”

Götabergrsgatan 17, 13.15

En folksamling på mellan 300 och 400 människor i Vasaparken rör sig upp mot Hvitfeldtska där polisen spärrat av med blåvita plastband, hästar och sköldar. Folksamlingen stoppas vid Götabergrsgatan 17.

En av dem är Filip, 19.

Han har blivit förbannad när han hört att polisen ringat in kamraterna på Hvitfeldtska.

– Vi hatar poliser. Vi betraktar dem som fascistier, säger Filip.

Mobiltelefoner ringar. Några börjar röra sig mot polisavspärningarna och de flesta, de som vill slåss, följer med. Andra drar sig undan. Filip är bland dem som slåss mot poliserna. Men han kastar inte sten och han bär inte mask.

– Det var helt spontant, säger Filip senare.

– Vi hade väl någon föreställning om att tränga oss förbi polisen för att undsätta dem som var instängda på skolan. Ja, nåt sånt.

På upparten till fastigheten ett hjugotal meter från polisavspärningen sätter sig tre svartklädda killar på huk och skrapar bort sanden mellan stenarna med hjälp av knivar, skruvmejslar och skedar. De står på stenen och får loss den första. De hinner rycka åt sig ytterligare några stenar innan de ridande poliserna når fram.

Folksamlingen springer undan hästarna in i Vasaparken.

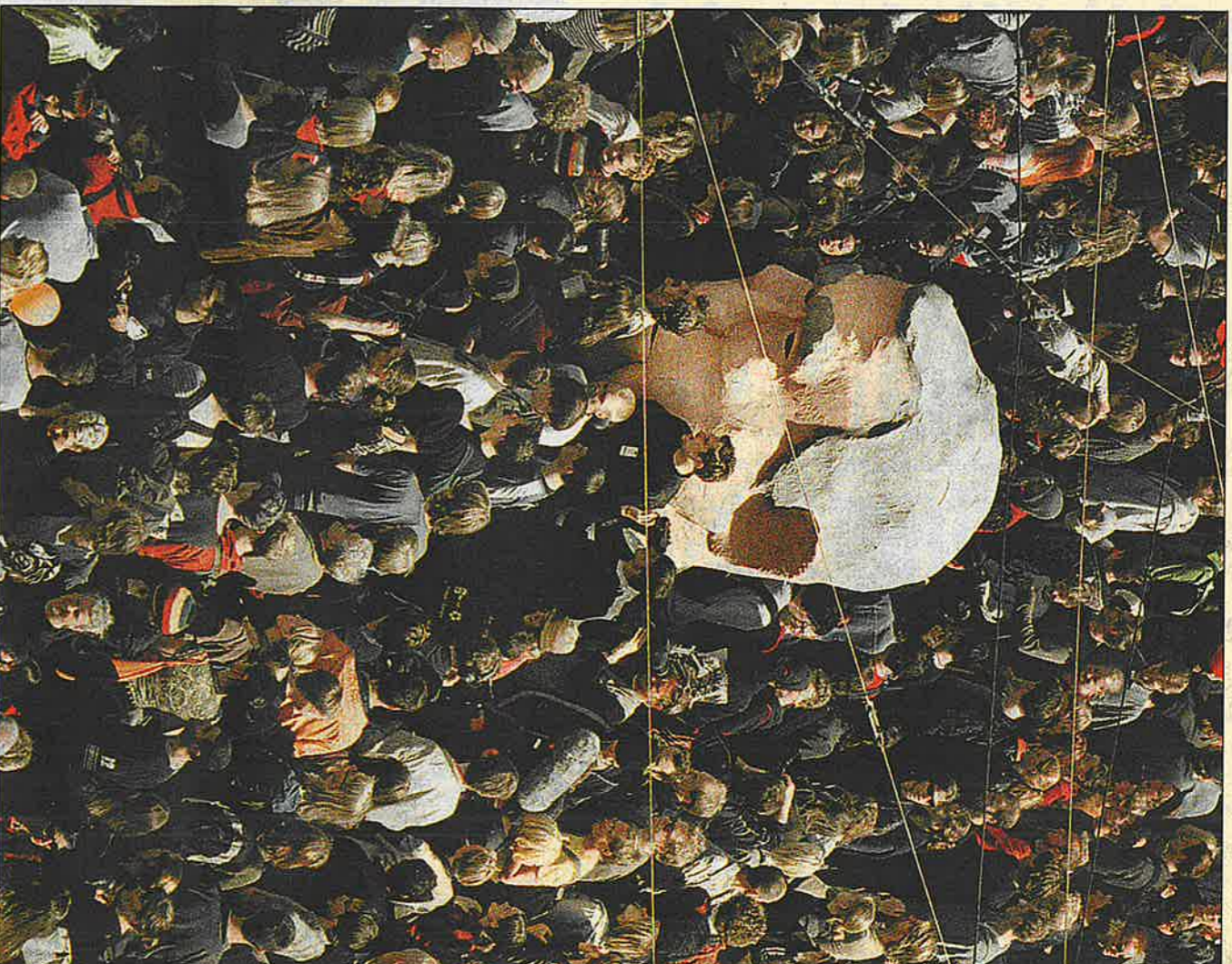
Civilspanaren Adrian springer bland dem.

Han följer efter några som bär bruna tegelstenar i sina händer.

De talar danska och han ser hur de går upp på kullen där de bryter upp stenar intill några soffor i parken. Några i gruppen springer ner från kullen och kastar stenar mot polisen.

”Nu må vi gå”, säger en av de maskerade efter att ha kastat en sten.

Gruppen består av sju svartklädda ungdom-

MASSPROTEST. Runt 10 000 personer deltar i Bush not welcome-demonstrationen, som med kostymklädda medeldiders män och pensionärer. Efter avslutningen fortsätter en del av

mar: Jesper, 20, bär tröja med huva och kängor, en avklippit tröjärm över ansiktet och en nedsliten skruvmejsel i fickan. Han studerar musik, vill bli artist och har varit med på flera demonstrationer runt om i Europa. Christina, 19, bär halsduk och en svart avklippit ärm av trikä. Hon är krögardotter med intresse för konst och studerar estetiska ämnen. Rane, 20, bär också han en avklippit ärm över huvudet. Han är uppväxt i en villa-förort till Köpenhamn och studerar radiojournalistik. Lars, 27, bär rånarluva och arbetar som ljudtekniker. Han spelar också i ett hårdrocksband och övar kampsporten kung fu. Jens, 17, bär armskydd och har huvan på den mörka tröjan uppfälld över ansiktet. Han ska utbilda sig till journalist.

Kasper, 21, bär mask och handskar. Han studerar till radiojournalist. Jeppe, 20, bär svart tygskyrnke framför ansiktet. Han studerar radiojournalistik. De flesta av dem är medlemmar i danska

Socialistiska ungdomfronten, en del av den autonoma rörelsen, och har kommit till Göteborg med Afas bussar.

”Nu må vi gå.”

Och de går ned för Vasagatan utmed Aschebergsgatan där de tar av sig maskeringarna och går och sätter sig på London Deli Bar.

Vasaparken 13.20

”Rensa parken! Alla ska ut från parken”, lyder ordern i polisradion.

När Linus, ridande polis från Malmö, rider in i parken med fem kamrater i Foxtrof 311 har han fått besked om att svartklädda ungdomar börjat bryta upp gästena, bryta sönder grenar och ta loss papperskorgar.

– Lämna parken! Lämna parken! ropar Linus.

Längre in på hans högra sida finns Foxtrof 312 och 313. De är sammanlagt 18 ridande poliser i parken där 300–400 svartklädda

BILD: ELISABETH ALVENBY

nyllor Götaplatsen. En hel del är ungdomar, men det finns också gott om barn, konsttrakterna mot Hvitfeldtska gymnasiet.

maskerade ungdomar, journalister och nyfikna rör sig.

Linus är utrustad för kravaller, liksom hans häst, som har visir av plexiglas och en platta från pannan ned till munnen.

– Lämna parken! Lämna parken! På en kulle står en klinga svartklädda och bildar kedja med armarna om varandra.

När poliserna närmar sig möts de av stenar från svartklädda längre bak.

Foxtrot 311 retirerar. Linus kommer litet framför kamraterna och hans häst och han själv träffas av stenar.

Poliserna fornerar sig på nytt och går än en gång framåt och möts av en skur av stenar från kullen. De backar och ställer upp sig på linje för att invänta förstärkning.

När piketsstyrkan anländer drivs de svartklädda med hjälp av hästarna mot Aschebergsgatan där poliserna på nytt möts av stenar. Massan drivs ut på Vasagatan och bort från parken.

Jens med handfångsel. I piketen sätts två utan. Sjösten lyckas inte få tag på en taxi men en privatperson ställer upp med sin röda Volvo 245 där de sista sätts med handfångsel.

Hvitfeldtska 14.00 och framåt

Anders Svensson, medlem i socialistiska partiet, står vid muren av containrar. Han har varit med och planerat de tre stora demonstrationerna under toppmötesdagarna och den som deltagit i flest planeringsmöten med polisen.

Han ber att få bli insläppt i skolan för ett möte inför jordagens demonstration.

Men skolan är avspärrad.

Han ringar Göran Nordensstam, chef för polisens kon-taktrupp, som säger att han kan få komma in och förhandla.

Hans Abrahamsson har gått direkt från polisens presskonferens till Hvitfeldtska gymnasiet och ringt Göran Nordensstam, som möter utanför avspärrningarna. Nordenstram går inte med in. När Abrahamsson kommit över staketet hör han en av de kvinnliga poliserna i kontaktgruppen ropa "a hand om dig, Hans". Han går tillbaka och kramar om henne.

Där inne på skolgården sitter folk på marken och spelar flöjt. Tre flickor sitter på en bänk och gråter.

Förhandlingarna börjar.

Anders Svensson, Hans Abrahamsson och Tord Björk presenteras för de boende av Pär, som har en megafon och fördelar ordet under stormöret. Trion presenterar polisens besked om att alla får gå ut om de låter sig visiteras.

Budet diskuteras. Någon säger att han betalt för att få bo där och undrar vart han ska ta vägen. Någon annan skriker att de ska barrakdera sig på skolan. En grupp följer polisens bud och går till avspärrningarna.

Ya Basta får ta med sig sin skyddsutrustning. Det har vållat diskussioner eftersom polisen först ansåg det otänkbart. Abrahamsson har påpekat att ungdomarna kan köpa nya hockeyskydd på någon timma och polisens förhandlare har ändrat sig.

När förhandlingarna säger till folk att skynda sig för att gå ut tror de att allt är löst.

Sms-meddelande från Skäpplandsgatan 14.43

"Report: Confrontations in Vasaparken. Get there! Police arresting people. If you are within police lines, break out NOW. More cops coming."

Händelserapporter
Rapporter om händelser och ingripanden från poliser på fältet till länskom-munikationscentralen som registreras i polisens dator. Händelserapporterna under EU-kommendering-en åsattes en särskild kod och upptar i utskrivet skick 212 A4-sidor. GP har gjort ett utdrag ur rapporterna, som ger polisens ögonblicksbild av några dramatiska händelser.

Utdrag ur polisens händelserapport 14 juni:

14.00 Pt-grupp (polisens kontaktgrupp) på väg för att försöka lösa det hela förhandlingsmässigt.

14.06 Yankée meddelar att alla skall hålla nuvarande positioner och invänta pt-gruppens resultat. Förhandlingar har påbörjats.

14.07 Större rörelse mot Götabergsgatan av svartklädda. Delta 11 får en större mängd personer mot sig vid kyrkan.

14.09 100-120 personer bryter gäststen vid studenthuset.

14.11 Yankée beslutat alla skall drivas västerut, mot Järntorget.

14.57 Flera tjänstebilar sönderslägna Erik Dahlbergsgatan-Engelbrektsgatan.

15.01 Karl Gustavsgatan/Vasagatan ett femtoral bryter sten.

15.10 Alla polisbilar som står Engelbrektsgatan och Läraregatan måste flyttas annars slås de sönder.

15.26 Polisbilarna som står vid Engelbrektsgatan lärsas nu.

15.41 30 Ya Basta inifrån skolgården Viktor Rydbergsgatan + 20 aktivister från Avenyn mot skolan.

16.01 Höjd beredskap ev utbrytningsförsök av Ya Basta vid skolan.

Svarta blocket
Benämning efter aktivisternas enhetliga svarta klädsel. Svarta blocket är inte en organisation men en aktionsform med rötterna i 80-talets tyska autonoma rörelse som togs över av anarkister i USA i samband med toppmöten. Svarta blocket samlar aktivister från olika grupper som kallar sig anarkistiska, anarko-syndikalistiska, autonoma, antifascister eller frihetliga socialister av olika slag.

Ya Basta
Från början en gren av den autonoma rörelsen i Italien som bildades på 90-talet och var aktiva i solidaritetsarbetet med zapatisternas uppror i Chiapas. Ya basta betyder "nu är det nog". Klädda kroppsskydd och vita overaller – symboliserande de osedda – skulle anhängarna tränga sig in bakom polisparter.

Vita overaller
Betecknas av aktivisterna som en "konfrontativ icke-våldsmetod" som första utvecklades av italienska Ya Basta.

Globalisering underifrån
Efter Världsbankens möte i Prag förra året startades Globalisering underifrån, inspirerade av Ya Bastas vita overaller. I det svenska nätverket ingår så väl autonoma som frihetliga marxister.

Inför EU-toppmötet i Göteborg kommandes Globalisering underifrån av finländska Ya Basta för gemensamma aktioner.

De autonoma
Samlingsbegrepp för grupper och individer med i huvudsak anarkistiska och syndikalistiska idéer. De är för frihetlig socialism och mot alla former av hierarkier. Autonom betyder självständig, inom nätverket är varje grupp självständig. Den autonoma rörelsen växte fram i Italien på 70-talet där den senare delades i två grenar. Ya Basta är den ena.

Sms-meddelande från Skäpplandsgatan 15.05

"At least 4 cops-cars smashed close Vasa-parken. Horses west of Hvitefeldtska school. Cops currently regrouping."

Hvitefeldtska 16.30-17.00

Ungefär samtidigt som några demonstrationer drar ned byxorna på Drottningtorget för att "moona" president George Bush (åskådarna var mångdubbelt fler), avslöser Mats Sjöström, vakthavande kommissarie vid länsordningspolisen, Ingvar Bjertfors som insatschef. Husrannsakan på Hvitefeldtska ska genomföras.

Han får veta att det pågår förhandlingar. Han träffar kommissarie Göran Nordensstam samt Hans Abrahamsson, Anders Svensson och Torbjörn Björk.

Sjöström uppfattar att de tre bara ställer krav. "Att alla skulle få gå ut ur skolan i det närmaste villkorlös." Och att de ifrågasätter polisens rätt att spärra av området.

Sjöström anser att förhandlingarna är meningslösa och lämnar diskussionen. Han tror att de instängda ska försöka tvinga sig till det de vill ha – fri lejd ut från skolan.

Inför mötet på skolgården har Ya Basta lagt fram sin plan: De ska göra tre fredliga utbrytningsförsök för att komma i tid till demonstrationen Bush not welcome.

Många tror på förslaget och börjar ställa upp sig på skolgården. Ya Basta i sina vita overaller först. De svartklädda därefter, och sist övriga.

Några tror att förhandlingarna är klara och att de ställer upp sig för att gå ut. Men alla är inte entusiastiska.

David, 20-årig syndikalist från Gävle, ska senare berätta om Ya Basta-folket som "bar sig åt som idioter" och anarkister "som ville leka krig". Han och hans kamrater ville gå

ut och låta sig visiteras av poliserna men tillåts inte av de radikala.

När "kriget" börjar ställer sig David och hans vänner vid sidan om.

De instängda aktivisterna närmar sig Lätkragatan och när polisens avspärrningar.

Under tiden lägger andra upp depåer med gatsten och tillhyggen. Vagnar i tåget laddas med gatsten.

Samtidigt som de instängda närmar sig med de vitklädda i speisen utsätts poliserna vid avspärrningarna för stenkastning. Mot Molnsgatan har Alfa 51 med Anders Essman stora problem.

Sjöström hör att aktivister skjuter med slangbollar och stålkulor mot polisen och han är övertygad om att motståndarna plannear och samordnar de olika aktionerna.

Polisradion 16.42

En spökröst börjar störa polisens radiosystem. En person verkar vara inne i ett telefonsamtal.

Utanför Hvitefeldtska 17.09

Mats Sjöström får beskedet från Håkan Jaldung:

"Enligt spancentralen har åklagare gjort bedömning att våldsamt upplopp är uppfyllt."

Va polisens tv-kameras har åklagarna kunnat följa vad som händer på Hvitefeldtska där aktivister brutit upp stenar, fyllt petflaskor med sand och beväpnat sig.

Alla på platsen ska gripas för våldsamt upplopp. I och med beslutet är alla förhandlingar över. Förhandlingarna lämnar området.

Långt senare berättar Håkan Jaldung om sitt beslut att avbryta förhandlingarna:

– Förhandlaren vet inte alltid vad polisen gör. Om han gör det tappar han en del av sin möjlighet att påverka den han förhandlar med. Därför är det normala, att förhandlaren försöker lösa en uppgift men att han, när det drar ut på tiden, får tråda tillbaka. I det här fallet så tog det för lång tid helt enkelt. Vi kunde inte stå där med våra polisresurser så länge.

Hvitefeldtska 17.30-18.00

De instängda stannar 15-20 meter före polisens avspärrningar.

Poliserna slår med batongerna mot skoldarna.

De vita overallerna tar sats och springer mot staketet med stor kraft.

Rusningen upprepas två gånger.

Insatschefen Mats Sjöström anser att det största hotet utgörs av de svartklädda bakom och öppnar vid tredje rusningen staketet i ett försök att få ut de vita overallerna och skilja dem från det svarta blocket.

– Vi är i Göteborg med fredliga avsikter. Vi har stängts inne och hindrats från att utöva våra medborgerliga rättigheter, säger en av de vitklädda innan hela tåget börjar backa mot skolan igen.

Sjöström uthytjar tågets reträtt för att fylla på med poliser i området.

Då börjar stenar hagla över poliserna. Många grips.

Stora Teatern 18.15

Tusentals människor samlas för att delta i den demonstration som arrangeras av nätverket Bush not welcome.

Inga maskerade aktivister tillåts delta. Sex poliser med gula västar hjälper demonstrationsvakterna att hålla ordning. Stämningen är god.

Demonstrationsledningen har samlat tidigare på dagen på grund av det som hänt på Hvitefeldtska. Deras beslut har varit entydigt – att inte ändra något och att vid uppställningen manna till lugn.

"Ysst märkte vi att det finns en del bland demonstranterna som vill att vi skall gå en annan väg, nämligen förbi skolan som polisen slagit en järnring runt, men vi avvisar dessa tankar", berättar Bengt Frejd senare i en artikel i Proletären.

NÄRKONTAKT. Minst hundra unga aktivister i Vasaparken.

Också efter mötet kommer det fram några aktivister till Bengt Frejd och vill att demonstrationsledningen ska uppmana folk att gå till skolan och "betria deras kamrater". Liksom tidigare avvisar Frejd "dessa tokliga idéer".

Vasagatan 18.45

"Nu tar vi dom", skriker en ung svartklädd man bland ett trettiotal andra som maskerat sig med rånarhuvor eller smusåsdukar uppdragna över ansiktet och med stenar i handerna rusar ned från Vasaparken mot Vasagatan där Gunilla och Gerd står i enongula västar märkta Polisupport.

Gunilla och Gerd ingår i polisens kontaktgrupp. De ska vid behov hjälpa nätverket Bush not welcome att hålla ordning i den mäktiga demonstration, som gått från Stora Teatern.

De har gått med den del av tåget där rödsvarta fanor vajat bland anarkister och syndikalister. Medan stämningen i den övriga delen av demonstrationen varit lättisam, har dessa pratat om kamraterna som sitter instängda på Hvitfeldtska.

– Tåget kommer att passera Vasaparken. Då vet vi vad vi gör, har en ung man med megafon sagt till sina kamrater.

När gruppen med de rödsvarta fanorna

passerar Vasaplatsens trekantiga gräsmatta kommer flera hundra svartklädda personer irrusande från gräsmattan mellan Parkgatan och Södra Allégatan. Vid Pressbyrån i korsningen Vasagatan och Aschebergsgatan tar de sig vidare upp mot Vasaparken.

När demonstrationståget passerat kommer den svartklädda gruppen rusande. Gunilla och Gerd är ensamma poliser för tillfället. De springer och tar sig in i en port.

Gerd försöker ta kontakt på radion.

– Finns det någon som hör mig?

Men radion är död, Gerd och Gunilla obevärnade och de väntar högst upp i en trappuppgång på att de maskerade ska komma

Bild: NICKLAS ELMRIN

de flesta svartklädda och maskerade, har beväpnat sig med påkar och uppbrutna gatstenar inför konfrontationen med polisen

Göteborgsaktionen 2001 för ett annorlunda Europa

Nätverk av ett 70-tal organisationer som samlades runt parollerna

- Nej till militariseringen av EU
 - Nej till rasism
 - Gör inte offentlig sektor och miljö till en handelsvara
 - Ingen grundlagsröstning av den nyliberala politiken i EMU
- Arrangerade alternativa seminarier under EU-toppmötet och genomförde den största fredliga demonstrationen (på fredagen). Nätverket höll från början en hård linje gentemot de autonoma för att förebygga kravaller.

Nätverket Göteborg 2001

Nätverk av 17 organisationer som samlats runt parollerna

- Sverige ut ur EU
- Nej till EMU
- Nej till Schengensamarbetet
- Nej till militariseringen i EU

Arrangerade alternativa seminarier under EU-toppmötet och genomförde den största fredliga demonstrationen (på fredagen). Nätverket höll från början en hård linje gentemot de autonoma för att förebygga kravaller.

Fitt Forum

En organisation som bildades för att genomföra en alternativ festival under EU-toppmötet med bokbord, seminarier, debatter, konserter och annat i tält på Pustervikskajen. Enligt arrangörerna passerade 30 000 personer festivalområdet.

efter dem. Efter en kort stund smyger de ned och tittar ut genom porten. De ser skyddsutrustad polis på gatan och aktivister som byter upp stenar.

Vasaplatsen 18.45

Jonas, 20 år är klädd i svarta jeans, svart munkjacka och svarta adidasskor. Han står utanför Pressbyrån i en grupp av tio svartklädda och pratar i telefon.

Spanaren Jeanette har sökt skydd i en butik på Aschebergsgatan och ser två personer lämna tåget och prata med Jonas. Sedan springer de tillsammans med ytterligare runt 150 svartklädda personer från demonstrationståget in i Vasaparken. Jonas går uppför Aschebergsgatan, ledande sin cykel. Där Aschebergsgatan korsar Engelbretksgatan står Björn, också han civilspanare. Han hör över polisradion att Jonas är på väg. Han ser honom cykla genom korsningen in mot Molinsgatan, där han hoppar av cykeln, springer in i parken och vinkar till den svartklädda gruppen.

Jonas kommer från Nacka, men har varit i Göteborg i en månad för att planera Ya Bastas inträngningsaktion på mässområdet. Han har också framträtt på en preskonferens och berättat om aktionen. Tre journalister och sex poliser lyssnade.

Jonas har däremot inte velat prata med polisens kontaktgrupp eftersom han kände sig förföljd. Med rätta. Han har länge varit ett av spanarnas huvudobjekt under hela vistelsen i Göteborg. Den 14 juni har åtta civilspanare rapporterat om hans rörelser.

Självt kommer Jonas att välja att inte säga särskilt mycket. Först långt senare får han veta vad spanarna sett. Då förklarar han:

Spanarna har sett honom försöka få kontakt med en kompis som gick i demonstrationen. Samtalen från aktivisternas sambandscentral på Skäpplandsgatan kan ha varit till några av de vänner som lånat hans telefon.

Molinsgatan 18.55

– Vi behöver förstärkning.

PÅ BAR GÄRNING. På kvällen tilltar bräcket vid Hvitfeldtska gymnasiet. Tusentals personer innan kvällen är slut grips flera hundra personer.

Anders Essman, vanligtvis kommissarie vid länsordningspolisen, nu chef för den styrka på 30 poliser som spärrat av Molinsgatan sedan 12-tiden då containrarna började placeras ut runt Hvitfeldtska, ska kontrollera dem som grips inne på skolan innan de förs in i en buss bakom avspärrningen.

Några svartklädda och maskerade ungdomar står framför avspärrningen och tittar på bussen.

Essman blir orolig för vad de ska göra. Han avbryter dokumentationen av de grip-

na och sätter i stället in en grupp för att visitera de maskerade.

Då kommer det stora maskerade gänget springande från Vasaparken. De tar upp hela Molinsgatans bredd och de här påkar, järnör och gatstenar i händerna.

Poliserna ställer upp sig med sköldarna till skydd när de första stenarna kommer.

Vasagatan 19.15

Jonas grips då han genar över Haga Kyrkpark. Han döms senare till två och ett halvt års fängelse av tingsrätten för att ha anført

BILD: BJÖRN OLSSON

Samlas utanför och skanderar slagord. Flera personer gör enskilda utbrytningsförsök.

den svartklädda gruppen som attrackerade Essman och de andra poliserna vid Molinsgatan.

För ett par år sedan, då Jonas ännu inte gått ur tvåan i gymnasiet, sökte han dispens för att få läsa på universitetet. "Han har ... visat kunskaper som är unika för en så ung elev", skrev hans lärare i svenska. "Inom filosofin har jag i första hand ägnat mig åt en bred översikt där jag har satt mig in i respektive periods viktigaste namn, samt periodens tidstyppska idéfärer. (...) Genom dessa studier inom litteraturens och filosofins

historia ... så har jag skaffat mig en bred kunskap om den mänskliga historien i stort, en kritisk attityd gentemot information som presenteras och en djupare inblick i dagens kulturella Europa", skrev Jonas själv, som också hållit föredrag om Stagnelius och fått ett stipendium från Kungliga musikaliska akademien.

Vasaparken 19.20

Golf 119 och Golf 111 larmas till hörnet Teatergatan-Vasagatan. När de två piketbussarna kör från Hvitfeldtska ner för Teatergatan

mot Vasagatan möts de av 15-20 svartklädda som kastar stenar mot bilarna. Poliserna går ut, formerar sig. Stenkastningen fortsätter.

Hörnet Götabergsgatan/ Vasagatan/Teatergatan 19.45

- Ge er inte. Nu skall vi krossa polisen!

- Kasta sten!

- Döda alla jävla snutar!

- Ge er inte, kom igen, nu kastar vi!

Folkmassan pressas tillbaka av polisen men en omaskerad 38-årig man lyckas få en del av de flyende att stanna upp. Han räcker stenar till dem och kastar några själv.

Efteråt säger han att han inte minns någonting. Eller att han bara har diffusa minnesbilder av att han kastat sten, av en stor folksamling som rusar ned för Vasagatan, av en vansinnig situation.

Sms-meddelande från Skäpplandsgratan 21.21

"Report: We need solidarity with our comrades inside the school. The cops claim they have trouble to keep the lines and that they are very tired and hungry."

Utanför Hvitfeldtska kväll

"Vi vill se våra vänner! Öppna Hvitfeldtska!"

Tusentals människor samlas och skanderar slagord sedan Bushdemonstrationen avslutats vid Götaplatsen.

Kravallpoliserna står i dubbla rader framför skolan.

Flera människor gör enskilda utbrytningsförsök från skolan. De som lyckas ta sig ut springer uppe på containrarna, och folksamlingen jublar. Poliserna klättrar upp på containrarna och jägar efter dem. Folk kastar flaskor, sten och pinnar på poliserna. När någon polis trätas applåderar folksamlingen.

En demonstrationsledare försöker få folk att lämna platsen för att återkomma till fredagsmorgnens demonstration. Andra skanderar "Stanna, stanna!"

En person som står på muren bränner den amerikanska flaggan, folk applåderar.

Tord Björk, Miljöförbundet jordens vänner, och religionsvetaren Mattias Gardell försöker förhandla.

Gardell startar en insamling för att köpa mat åt "fångarna som sitter på Hvitfeldtska".

Innan kvällen är slut grips flera hundra personer från skolan.

Hvitfeldtska, natten till lördag

Polisens tekniker går igenom skolan och hittar bland annat papperskorgar fyllda med vatten, brandsläckare som tagits från sina platser, barrikader av välta elevskåp och möbler, rustningar av cellplast och termoplast sammanfogade med tejp, hjälmnar, käckpar, en papperskasse med hammare för fönsterkrossning av det slag som finns i bussar, gatstenar, ett slagvapen tillverkat av hårdgummi och Afas banderoll med texten "All makt åt folket".

Fredagen den 15 juni:

Skäppandsgatan 10, 02.02

En låsmed öppnar dörren i entrén. Sju poliser går upp till åttonde våningen. Ett par minuter senare är de inne i lägenheten.

I en säng ligger Michaela och Andreas, på en madrass intill Stina och Marcus. Hannes och Ramiro sitter på golvet bakom en dator. Totalt finns tolv personer i lägenheten. Polisen griper alla tolv och tar med sig mobiltelefoner, utrustning för att avlyssna polistationen, två bärbara datorer och en dokumentförstörare.

Stina hade slagits av oordningen i lägenheten när hon kom dit för två dagar sedan.

Hon och Marcus, som studerar på folkhögskola och är politiskt engagerade EU-motståndare, tillbringade första natten hemma hos Anders i Hjällbo tillsammans med en av dem som planerat sambandscentralen.

Planerna hade dragits upp hemma hos Afa-aktivisten Jonathan, 25, i Hjällbo.

Stina blev tillfrågad om hon ville hjälpa till och svarade ja.

Andreas, 23 år, har tidigare dömts för bland annat våldsamt upplopp i samband

med en uppmärksamnad husockupation i Linköping. I sambandscentralen har han enligt ett par av de andra varit den mest drivande och skött det mesta av kontakterna med fem spanare som med cykel och mobiltelefon var sambandscentralens ögon uteländen till det de kallade separata kontakter.

Även i Seattle, Nice och Prag hade aktivister upprättat ledningscentraler. Så när polisens spanare såg flera "kända och miss-tänkta Afa-aktivister" besöka Skäppandsgatan drog de slutsatsen att där låg aktivisternas sambandscentral.

Sedan den 12 juni har lägenheten hållits under ständigt uppsikt av polis.

Flygblad om Antikapitalistmarschen

"EU-topparna vill använda sitt möte till att fatta beslut om att verkställa storföretagens nyliberala dagordning. Vi tänker inte

låta dem ha sitt möte i fred! Omedelbart efter Göteborgsaktionens protestmöte den 15 juni mellan 9.00 och ca 10.30 på Götaplatsen demonstrerar vi, över tusen antikapitalister, därför mot Mässan.

Vi vill ha en öppen och inkluderande marsch. Vi vill göra det lätt för folk som inte varit med i direkta icke-våldsaktioner att delta. Därför är vi inte maskerade.

Vi samlas bakom banderollen "Antikapitalistmarschen - Bryt marknadens dikta-tur".

Demonstrera med oss!
Initiativtagare: Rättvisepartiet Socialisterna, Internationale Socialister - Skandinavien, Elevkampanjen, Göteborgs Icke-vålds nätverk."

Berzeligatan/Södra vägen 04.00-09.00

Matts Sjöström, insatschefen från Hvitfeldtska i går kväll, får ansvar för att se till att Antikapitalistmarschen inte kommer fram

Bild: BJÖRN OLSSON

NEJ TILL EU. Den största demonstrationen som genomförts i Göteborg sedan tidigt 70-tal samlar EU-motståndare vid Götaplatsen på Fredag kväll.

till Mässan. Under de följande timmarna spärras Berzeligatan av mot Södra vägen.

Längst fram ställs kravallpolis i enheten Alfa 41 med Björn Jordanius som chef. Bakom dem står Delta 11.

Sjöström beställer containrar. När de inte kommer fram i tid ställer han upp fyra polissbussar bakom kravallkedjorna.

Framför Alfa 41 spänns ett blått band för att markera avspärrning.

Sjöström placerar också hästburna styrkor på Johannebergsgatan och polis med hundar i Lorensbergsparkeringen.

Götaplatsen 10.45

Tony, normalt utredare i Falköping, med yrtelligare fem man i pikerstyrkan Lima 118 beordras till Avenyn i höjd med Götaplatsen där en folkamling satt sig framför lastbilar-na som kör fram containrar.

Någon har stuckit håll på lastbilens däck. Polissbussen står parkerad framför hotell Radisson SAS. När kalabaliken bryter ut har de sex i gruppen tagit på skydds hjälmarna, kringlat ihop och ställt sig framför bussen.

En yngre kille kommer fram och tipsar om att två killar med svarta hjälmar ska förstöra bussen.

Bussen flyttas. Strax efteråt kommer två långa, svartklädda killar springande och kastar sten mot bussen. Andra kastar sten mot hotellets altan och entré.

En äldre kvinna blir stående som paraly-

serad. Tony tar tag i henne och för henne undan. Styrkan backar in på Engelbrektsgatan. Snart hörs ljuden från skadegörelsen på Avenyn.

Berzeligatan 11.00-11.10

"Håll emot! Håll emot!", ropar Björn Jordanius till de poliser i Alfa 41 som spärrat av Berzeligatan från Södra vägen.

Demonstranterna trycker på. Muren svajar. Strax innan har Göteborgsaktionens manifestation på Götaplatsen avslutats.

Några av talarna har nämnt händelserna på Hvitfeldtska. Otto Huseve från norska grafikerförbundet har talat om polisstat och sagt att det nu är slut på dialogen mellan demonstranter och polis.

– Vi kan inte acceptera att EU-mötet förvandlats till en polisexcess i våld, har Jörd Björk från miljöförbundet Jordens vänner sagt där i talarstolen.

Då mötet avslutats har ett par tusen demonstranter gått Berzeligatan ner, förbi Stadsteatern till Södra vägen där poliserna bildat kedja.

– The whole world is watching. The whole world is watching, skanderar demonstranterna.

– Vi ska störa deras fäste! Långe leve massprotesten.

De som står längst fram tar bort den blåvita spårmarkeringen.

Talkörerna stiger.

– Power to the people!

– Revolution!

Ovanför smattar polisens helikopter med tv-kamror som skickar bilder till polishuset där stabsledningen följer händelserna på tv-skärmen.

Hundar skäller. Några demonstranter slår på trummor. Andra klappar taktiskt händerna.

– Vi är många, vi är starka,

krossa kapitalet nu!

– People, not profit!

– Solidartiet, arbetarklassens kamp är nu!

– Vad ska vi göra? Krossa

EU! När? Nu! När? Nu! Nu!

Nu!

Från någonstans skickas en

lysraket upp.

En grupp svartklädda ungdomar med rånarhuvor har

formerat sig bakom en blå

banderoll med texten "Göteborg – adios eu" och trycker

på dem som står framför.

– Håll emot! Håll emot!

Och polissstyrkan håller inte

bara emot.

Delta 11 går förbi Alfa 41

för att trycka tillbaka folk-

massan. När Delta 11 avancerar

vet inte Jordanius vilken

order styrkan fått på grund av

att polisens radioförbindelser

störs. Han ser till att hans

egen Alfastyrka täcker Deltas

rygg.

Kravalltrustad polis som stått mellan Lorensbergsteatern och parkeringen skär av

demonstrationen i höjd med Johannebergsgatan. Hundförarna i Echo och de rändande

poliserna i Foxtröt hjälper till.

– Vi kommer inte ut, ropar de instängda demonstranterna och rädsulan hörs i deras rop.

Förvirring, skräck, spring, flaskor i luften, upplöppsstämning.

Den första stenen flyger genom luften.

En sten träffar hundföraren Magnus.

Hans hund har bitit sig fast i en demonstrant och Magnus försöker få den att släppa taget när han träffas av stenen i bakhuvudet.

Demonstranterna, de flesta fredliga, flyr upp mot Avenyn när Delta 11, ryttare, hundförare och pikepoliser driver dem framför sig.

Bland de svartklädda finns Jesse, 24 år.

När mötet på Götaplatsen höll på att avslutas gick han bakom toaletterna och satte på sig hjälm, rånarhuva och handskar

och från en trappa vid en sidogata till Götatabergsgatan bröt han loss ett järnräcke.

Beväpnad med järnrör stod han i de svartas led när taget stoppades vid Berzeligatan.

Nu använder han sitt järnrör mot poliser-na. Han är med dem som trycks upp mot Götaplatsen och Avenyn där stenhögarna växer.

Vid Stadsteaterns vägg står Gun Nordstrand-Bergström, 72 år. Hon har åkt från Stockholm för att delta i demonstrationerna och har varit med och lyssnat på talen på Götaplatsen.

Nu fotograferar hon det som händer på Berzeligatan. Hon fångar tre poliser på

Bild: KENT HALLGREN

STENBROTT. Kravallpoliserna skyddar sig mot stenkastning på Götaplatsen.

Utdrag ur polisens händelserapport 15 juni:

08.44 Framför mäss-

hallen. 30-40-tal klättrar

över med repstegar.

08.44 Läge rött enligt

Yankee.

08.47 Alfa 21 och 41

har taget under kontroll

innanför staketet.

09.30 Flygblad delas ut

alla ska gå mot mässan.

09.59 Götaplatsen. Åta

höjar maskera sig.

Första ledet av taget är

fredligt det andra ledet är

beväpnade.

10.53 Raketer skjuts

mot avspärrningarna

enligt Romeo 11.

10.55 Staketet Berzelli-

gatan stormas.

10.57 Foxtröt framåt

Berzelli, tensa.

10.57 Kollégor omringa-

de Berzeligatan.

11.05 Bryter gåsten

Götaplatsen.

AVENYNI I LÅGOR. Under 30 minuter härjar aktivisterna fritt på Avenyn och gör bål av uteserveringsmöbler och bajamajor.

bild. En av dem går fram till henne, tar fram sin batong och slår den i huvudet på Gun.

Efteråt berättar hon om sin förvåning.

– Jag stod där vid väggen med min kameran i handen. Det kom så oväntat.

Avenyn 11.10-11.40

Delta 11 bildar kedja på Berzeligatan intill Götaplatsen. Framför sig har de piketpoli-

ser. Hundförare och ryttare har retirerat. En av ryttarna har fått hjälmen avslagen och blöder från ansiktet.

Asa är en av 35 poliser i Delta 11.

Hon parerar flera stenar med skölden. En

träffar visiret på hjälmen, en annan höger axelskydd. Ett par tar på benskydden och ytterligare en på läret där hon saknar skydd.

Hon är rädd.

När hon ser stenkastarna rusa mot henne dyker frågan upp om hon verkligen ska ta sig levande ur detta stenregn.

Visst har hon fått träna.

Under ett par dagar har värnpliktiga spelat aktivister och slagit med käppar mot polis-sköldar. Men detta? Stenarna? Nej, för dem finns ingen beredskap.

Bild: SOFIA SABEL/KAMERAREPORTAGE

Framför biblioteket, där rutorna på busskuren redan krossats, bryter sju maskerade pojkar upp gatstenar.

Ingen diskussion är möjlig.

– Ja, va fan ska vi göra när de jagar oss? säger en av dem, upphetsad av adrenalin.

En av stenkastarna är Jonathan, Afa-aktivist. Han har vikt upp byxbenen på sina jeans eftersom han hört att polisens civil-

spanare gör så för att kollegorna ska känna igen dem. Han är maskerad med en sjal men den döljer inte hans långa hår, lätt igenkännbara solglasögon och gångstil.

En annan är Sebastian, 19 år, nybliven student och Afa-aktivist, som senare, på Vasaplatsen, kommer att skottskadas i benet. Enligt hans lärare är Sebastian en ordentlig och pålitlig människa. Skulle han demon-

strera? I så fall är det som ett utslag av "hans politiska och ekologiska ansvarskännande", skriver hans lärare i katolsk religion. "En beredskap till engagemang utöver det skrivna ordet." Musikläraren talar om en medkännande och hjälpsam människa och en omtyckt elev. Språkläraren intygar att han aldrig visat minsta tecken på att vara radikal eller våldsam.

Från Göteborgs paradgata rapporterades efter kravallerna skador från följande affärer och företag:

McDonalds (två restauranger): Stor skadegörelse och krossade rutor. **H&M**: Krossade rutor. **Intersport**: Krossade rutor och stulna varor. **Kappahl**: Krossade rutor. **Scan Nordsport**: Krossade rutor. **Din Sko**: Krossade rutor samt spår efter inkastad brinnande papperskorg. **7-eleven**: Krossade rutor. **Burger King**: Krossade rutor. **Brasseri Louise**: Skador på möbler och staket. **Fischer foto**: krossade rutor. **Bang Olufsen**: Krossade rutor, demolerad utrustning i skyttönstret. **Memphis**: Krossade rutor. **Abbe Skador på fastighet**. **Medins skor**: krossade rutor. **Wilsonsborgs fastigheter**: Skador på fastighet. **Nordbanken**: Krossade rutor, demolerad bankautomat. **Nessins**: Krossade rutor. **Summan** av skadorna beräknas till **3 849 000 Kronor**.

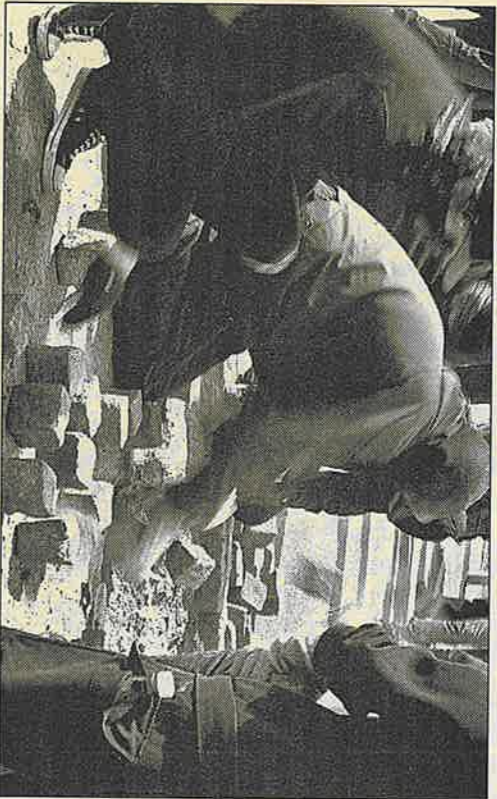

Bild: MERRHAD MODIRI

Bild: MERRHAD MODIRI

Och nu är han här på Avenyn, maskerad, och kastar stenar mot poliser.

Vartför?

Inför rätten säger han senare att han velat se cool ut. Att han låtit sig dras med i det som hände.

Umned stadsbibliotekets vägg står några ur den överväldigande majoritet av demonstranter som inte låter sig dras med. De har sökt skydd mot stenar och hästar: Någon tar upp en talkör:

– Kasta inga stenar! Kasta inga stenar!

Men stenarna yr mot Åsa och hennes kollegor på Götaplatsen. Bland dem Golf 11 som tidigare varit med och skurit av demonstrationen på Berzeligatan. Alla träffas av stenar. När ett befäl tappar balansen rusar fem svartklädda fram för att stena honom.

Sexton poliser som bildat kedja ner mot Lorensbergstatern attackeras i en snabb räd. De lyfter sina sköldar till skydd. Strax tar några kollegor upp stenar och kastar mot de svartklädda.

Bland åskådarna som söker skydd i stadsbiblioteket finns Malin Axelsson som demonstrerar mot Bush dagen innan och varit med på Götaplatsen.

– För jävligt, säger hon om stenkastarna och skanderar som de andra: "Sluta kasta sten!"

Nathan Messer från Storbritannien står bredvid. Han har rest till Göteborg för att demonstrera mot Bush.

– Men inte på det här sättet! Så märkligt. När sådant här händer i Storbritannien är det alltid polisen som börjar. Inte alls som här.

Stadsbiblioteket låser sin dörr.

Snart stänger alla affärer på Avenyn. Bara de vars skyttönster krossats av de maskerade aktivisterna är öppna. Vidöppna. Skivor som satts upp för att skydda McDonald ryvs ned, fönstren krossas och inredningen förvandlas till bränsle på de maskerades brinnande bål. SE-bankens fönster krossas. Bang & Olufsen lånsas och

från dess lokaler tuter larmet. På Intersport tar fyra maskerade sig in. En av dem skriker något om att krossa kapitalismen och "Ja vad ni vill ha!"

På Systembolaget hinner personalen sänka gallret innan de maskerade kommer. I stället flyger en sten in genom kontorsfönstret. Turen är med Mattias Gerdås som sitter där innanför. Efteråt darrar han. På Bukowskis står Elisabeth Palmstierna öga mot öga med de maskerade och ser hur de lyfter sina händer för att kasta två stenar mot henne genom fönstret.

Avenyn förvandlas till uppbrutna gatstenar, krossat glas, omkullvräta lyktstolpar, brända bajamajor.

I hörnet av Avenyn och Allén möts piketbussen Lima 115 av svartklädda som bränner bajamajor. Bussens förare trampar gasen i botten, slår på blåljus och sirener och kör Södra vägen mot Kungssportsplatsen. Stenarna börjar hagla. Den första träffar vänster skärm. Nästa krossar rutan bakom

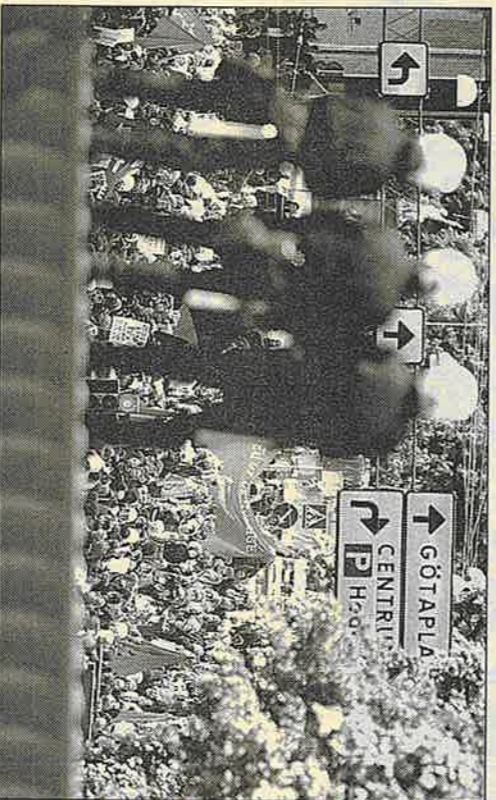

Bild: ADAM HSE

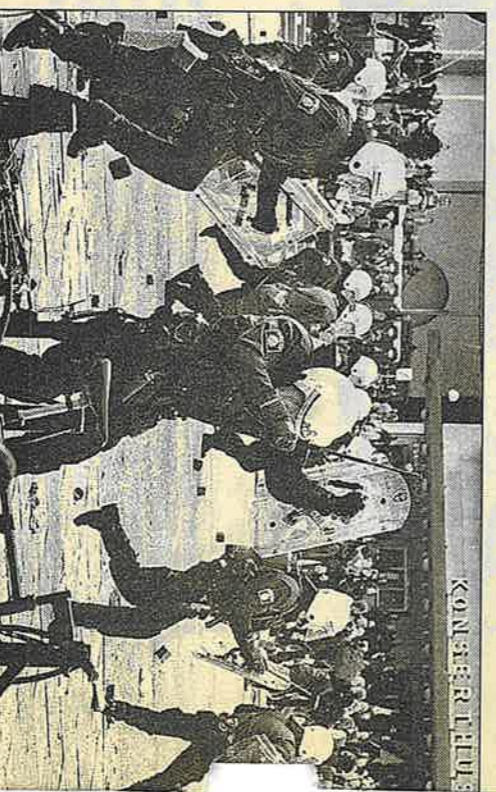

Bild: ÅKE ERICSSON

Ruhnen: Krossade rutor och skador på uteserveringen. **Eyedentity:** Krossade rutor. **Forex:** Krossade rutor och demolerad bankkautomat. **Skador** på uteservering. **Handelsbanken:** Krossade rutor, demolerad bankkautomat, trasiga datorer, 26 646 kronor stulna (60-70 gäststolar låg kvar inne i lokalen). **Konsthandel:** Krossade rutor. **Bukowski:** Krossade rutor. **Deisy Design:** Krossade rutor. **Brandströms skor:** Krossade rutor. **Panache:** Krossade rutor. **Martin Johansson:** Krossade rutor, åkta mattor eldats upp på gatan. **Aveny Paradgatan AB** äger skyltmontrar på trottoaren varav flera krossats (**Mornington Hotel, Mitt hem** och **Kungsporslakarna** har

Bild: PONTUS LUNDAHL/PRESSENS BILD

Bild: PER WAHLBERG

förarplatsen och skadar armen på en polis. Glassplitter yr.

Fem minuter senare har de svartklädda drivits bort från Avenyn.

De drar vidare förbi den avspärrade Kungsporsbron utmed Kungsparken och bort mot Pustervik där de försöker döja sig bland delagarna i Fritt Forum.

Långt senare ska kommanderingschefen Håkan Jaldung få frågan varför polisen låt de svartklädda löpa amok på Avenyn:

– Händelsen var oerhört snabb, oerhört dramatisk. Under trettio minuter kunde vi inte hävda ordningen och säkerheten därför att vi var utsatta för angrepp från två håll. Vi blev angripna av demonstranter som stod på Götaplatsen framför Poseidon. Vi var tvungna att vidta åtgärder för att förhindra att de som stod framför Poseidon och de som sprang ned för Avenyn kom ihop. Därför spärrade polisen av vid Götaplatsen och vi höll kvar rätt många där och kunde inte med full kraft sätta efter dem på Avenyn. Vi

var i den situationen under trettio minuter på en plats. I Genua var man i den situationen två dagar i rad under mer än åtta timmar på många, många, många ställen.

Victoriabron 13.30

Ramona Zadissa från Umeå har gått runt på Fritt Forums område när polisen närmade sig.

Nu sitter hon på bron tillsammans ett hundratel andra. Varför polisen stängt in dem förstår hon inte.

In till henne frågar någon en polis.

– Se det som en hämnad för det ni gjorde på Avenyn, svarar han.

Hösten 1999 väckte Mia Christersdotter Norman och ett par vänner idén om att skapa ett forum för debatt i samband med toppmötet. Ett år senare började de bjuda in organisationer. När Forum 2001 invigdes på förmiddagen den 14 juni väntade fyra dagar med ett 90-tal seminarier som skulle handla om klimatet och växthusfekten, förortsliv,

människohandel, EMU, media, Kulturprogrammet innehöll spelningar av bland andra Silverbullit, teater och Falungong. Festivalområdet är en fristad för idédiskussioner.

Men nu har våldet nått Fritt Forum.

På väg till sin arbetsplats i Världshuset hör Hans Abrahamsson Mia Christersdotter Normans röst i mobiltelefonen: "Du måste komma hit. Polisen hotar Fritt Forum. Det verkar som om de driver aktivisterna hitåt."

Han får en väst med ordet vakt och en megafon och springer till bron.

Där finns andra som suttit vid kafen och ätit sin lunch, varit på väg till jobbet eller som Ramona Zadissa besökt

Utdrag ur polisens handläsrapport 15 juni:

- 11.34 Eldar tänds, Avenyn.
- 11.39 Avenyn-Parkgatan-Storgatan, bajanmejor välts.
- 11.41 Stora Teatern stenkastning.
- 11.51 Stenkastning från Kungsparken vid Stora Teatern.
- 12.01 Aktivisterna drar sig bakom Stora teatern bort Nya allén.
- 12.30 Bajanmejerorna vid Stora Teatern brinner.
- 13.08 Mike 11 driver dem mot Viktoriabron
- 13.28 Buss beordrad till Grönsaktorget.
- 13.58 Aktivister som sätts på Viktoriabron lastas.

Bild: MERHAD MODIRI

Bild: BJÖRN OLSSON

festivalområdet. Hans Abrahamsson försöker lugna de instängda. Samtidigt står fem eller sex svartklädda och maskerade ungdomar bakom storbidsskärmen på festivalområdet. När folk sätter sig har de maskerade försvunnit.

– Ni har batonger, vi har ballonger, skanderar några av de instängda.

Efter ett par timmar får Ramona veta att hon är omhändertagen. Hon körs i buss till Kyriberg där hon får sitta till klockan tjuugo över åtta. Senare anmäler hon polisen för tjänstefel.

Flygblad

Reclaim the Street

Plats: Avenyn

Tid: 20.00

Datum: 15/6

Vasaplatsen 20.00

Reclaim the Citys lastbil kör in i parken vid Vasaplatsen. Under presenningen finns högtalare och musiken drar i gång.

Festen börjar.

Folk dansar.

Festen blir kort.

Poliser omringar Vasaplatsen.

Vasagatan/Aschebergsgatan 20.00

”Nazister, nazister!” skriker en kille till Magnus och hans kamrater i IFK Göteborgs supporterklubb Wise Men när de går förbi på Vasaplatsen.

IFK-supporterarna är förbannade redan innan.

De har sett bilderna på tv från kravallererna på Avenyn. Göteborgs själ och paradgata var skändad.

– För dåvligt att Afa-gubbarna kommer hit och sabbar och slår sonder Avenyn. Så det var några gubbar från fotbollen som ringde och skickade sms på mobilerna om att vi borde göra något, säger Magnus på bred göteborgska när han senare berättar om händelserna.

Gubbarna i Wise Men hade samlats vid Järntorget vid 17-tiden och set demonstratonståget mot EU gå förbi. Då avvakta de. Afa-gubbarna var för många. Supportergänget på 20-25 personer drog vidare till en pub.

Nu är de här.

En av dem gör Sieg heil-hälsning mot de svartklädda aktivisterna.

”Fascista fascist!”, ropar en italienare till Wise Mens grupp.

Han blir nedslagen. 20-25 svartklädda aktivister rusar fram.

– Ni kan ju slå sonder er egen stad. Ni behöver inte komma hit och slå sonder vår stad, skriker IFK-supporterarna.

Slagsmål. Stenar i luften.

Wise Men flyr ner mot Vasaplatsen. En av dem försöker i flykten slå till en av de svartklädda men blir själv nerlagen. Påhoppad och knivskuren. Vid Storgatan släpper polisen supporterarna förbi avspärningarna.

Magnus och tre andra hinner inte med utan håller sig kvar bland aktivisterna och hoppas att ingen ska känna igen dem.

Efteråt är Magnus nöjd med sin insats:

– Det går inte att komma med en bande-

Reclaim the City

Arbetsnamn för ett arrangemang – ”det riktiga Göteborgskalaset” – som planerades utan tillstånd på Avenyn i Göteborg men senare flyttades till Vasaplatsen. Drivande är människor ur den autonoma miljön.

Reclaim the Street

Billades i London 1991 för att protestera mot bilismen. I Sverige startades en grupp 1998 av personer ur den autonoma miljön. Grupper finns bland annat i Stockholm (Reclaim the City), Linköping, Jönköping och Malmö.

roll där det står ”Sluta kasta sten” när gatenamnen flyger. Det enda som Afa-gubbarna förstär är våld. Man får möta våld med våld, så är det bara.

Att aktivisterna kastade sten mot polisen bekymrar inte Magnus.

– Jag gillar inte polisen. Jag tror ingen av oss gillar polisen. Jag bryr mig inte när de kastar sten mot snuten, det är okej att de slåss mot dem. Däremot att de går på affärer, bränner restaurangens utemöbler och skadar enskilda företag, det tycker jag inte om. Det är gärningen der handlar om. Det är våran stad. Vi älskar vår stad ännu, säger han med eftertryck.

Vasaplatsen 20.38

”Alla rusar, alla rusar” ropar någon i folkmassan. Civlspanarna Ylva och Linda går

upp i en lägenhet för att få överblick.

En grupp svartklädda, mellan 20 och 30 personer, har sprungit mot Storgatan och kastar sten mot några poliser. Längst fram ser spanarna sitt objekt, Afa-aktivisten Jonathan.

Han har högra handen i luften. När han för den framåt tilltar stenkastningen. Spanarna tar upp sin kamera och börjar filma. En stund senare står Jonathan längst bak i gruppen, med armarna utsträckta. Stenkastningen ebar ut.

När Jonathan var 18 år ockuperade han och ett tiotal andra ett gammalt mejeri i Västerås, för att utropa en EU-fri zon. Polisen kom. Ungdomarna kastade molotovcocktails mot en hög gummidäck. Däcken fattade eld. Gruppen maskerade sig och besköp polisen med glaskulor och knallskott. Ett par år senare flyttade Jonathan till Göteborg för att studera statsvetenskap och arkeologi.

Stenkastningen på Vasaplatsen avtar. Jonathan går omkring och talar med folk. En längre stund pratar han med Hannes Westberg. Jonathan är fortfarande ommaskerad, har rastafätorna utsläppta. En stund senare, när stenkastningen börjar igen, är rånarluvan på och håret gömt innanför jackan.

Senare går polisen gå in i Jonathans lägenhet i Hjalbo och hittar en förreckning

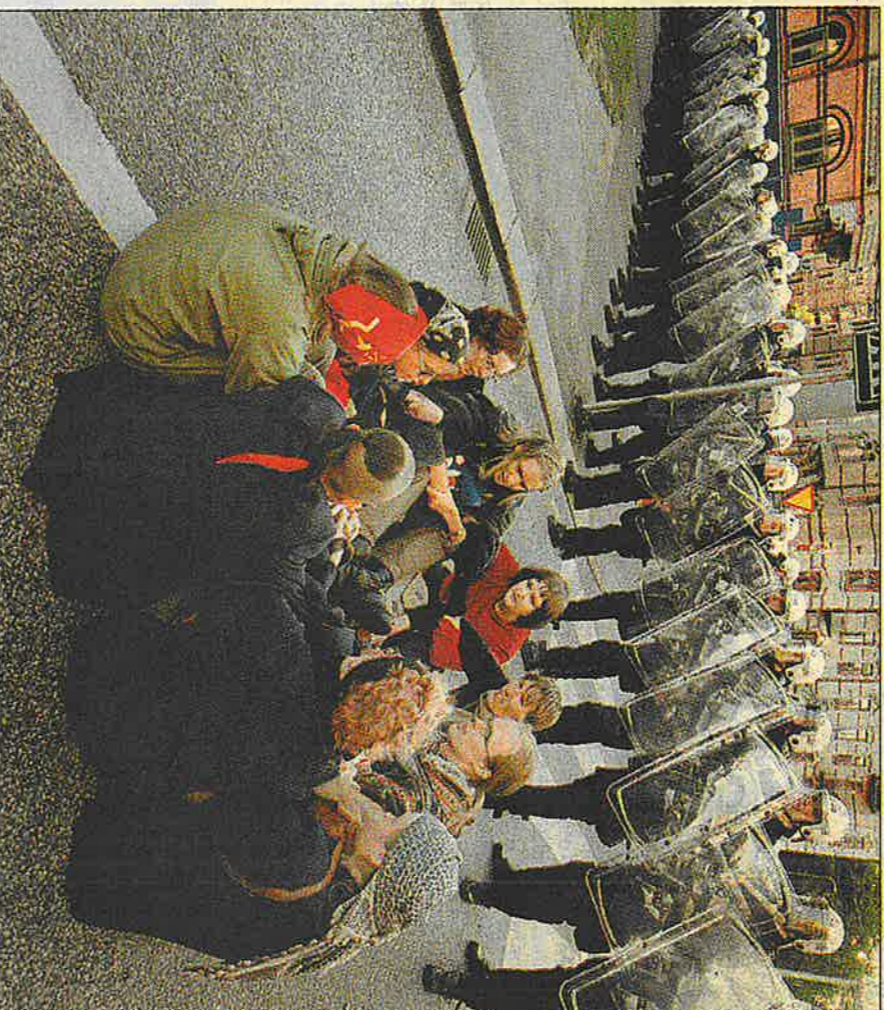

BILD: STEFAN BERG

ETT VAKANDE ÖGA. Demonstranter sitter i ring medan poliserna ställer upp i led.

Utdrag ur polisens händelserapport 15 juni:

20.41 India 61 till Vasaplatsen.

20.48 Vasaplatsen bakom polis stenbrytning.

20.49 Alfa 51 utsatt för stenkastning.

20.50 Hällplatsen Vasaplatsen möjligt att ringa in.

Stenkastare med rånarluvor cirka 50 stycken.

20.51 India 41 ringar in domn, India 61 driver dit domn.

20.55 Det bråkas inne på 7-eleven.

20.58 Polis underläge Vasaplatsen.

21.00 India 41 vill ha avspärrat Vasagatan.

21.10 Ambulans till Vasaplatsen. Polis skadad.

över ett 60-tal nazister och skinskallar, ett basebollträ märkt Afa, en handbok i gatustrid, bilder på folk som sätter upp affischer med uppmaningen att sabotera EU-toppmötet. Och ett häfte med titeln No comment.

”Om polisen vill förhöra dig visar det att du är i ett bra läge. Enda sättet att fortsätta vara det är att inte bli indragen i konversation och att svara inga kommentarer på alla frågor”, står det i häftet.

Jonathan håller sig till instruktionerna tills han sett polisens bilder. Då medger han att han varit på Vasaplatsen och att han kastat sten mot polisen på Avenyn tidigare samma dag.

Och medan Hannes Westberg fortfarande ligger på sjukhuset och kämpar för sitt liv faller tingsrätten Jonathans, som anförare av upploppen vid Vasaplatsen, och dömer honom till fyra års fängelse.

Polishuset, staben, omkring 21.00

På tv-skärmarna följer Håkan Jaldung och de övriga i staben polisensheternas rörelser på stan via bilderna från helikoptern.

Nu står många enheter stilla trots att de skulle kunna sättas in runt Vasaparken.

Jaldung ringer upp insatschefen Hans Lippens för att få en förklaring till att enheterna inte rör sig. Lippens berättar att han tappat kontakten med dem på grund av störningarna i polisens radiotrafik.

Störningarna har intensifierats samtidigt som Reclaim the Citys fest inleddes vid 20-tiden. De består av tåta larmanrop och en mansröst som pratar om att han ska döda en kvinna.

– Det var första gången jag fick klart för mig vilken effekt störningarna hade på insatsledningen, berättar Håkan Jaldung senare.

Efteråt berättar Hans Lippens om störningarna som ”framkallat mycket stor fara för säkerheten och för människoliv” särskilt i ”samband med det våldsamma upploppet då polismännen fick släss för sina liv”.

Han skickar en polis per fot för att ge order till en reservstyrka på hundra man att bistå nödställda poliser på Vasagatan.

Vasagatan omkring 21.00

Richard, piketpolis från Stockholm är med i styrka India 113 som bildar kedja på Vasagatan tillsammans med piketpoliser från Malmö. Framför dem står 400–500 ungdomar. Kanske så många som 150 av dem kastar sten. Poliserna backar.

Vid korsningen vid Aschebergsgatan vid ner stenarna från sidorna.

Richard ser en polisman komma ensam i allén mellan köbanorna på Vasagatan. Han drar sig närmare kollegan för att hjälpa honom mot 30 eller 40 svartklädda och maskerade aktivister som står runt om.

När Richard når fram träffas han av en sten i tinningen. Benen viker sig under honom och aktivister kastar fler stenar mot honom. De flesta tar på skölden, två träffar höger hand och han tappar sin batong. En sten träffar hölstrret. Richard faller och blir liggande på marken.

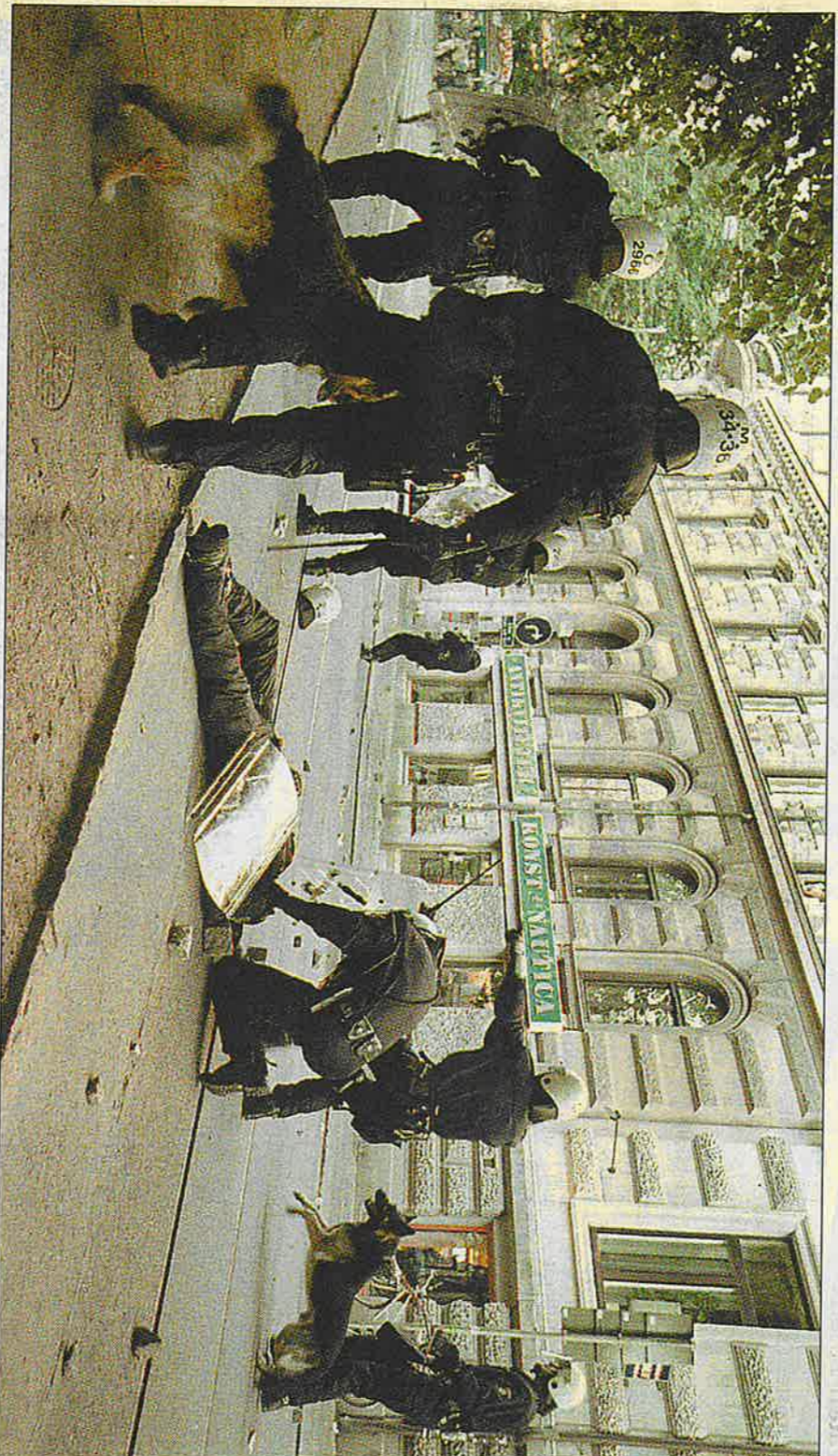
Efteråt har han svårt att minnas detaljer från det ögonblick han ligger på marken och ser stenkastare närma sig. Men döds-skräcken minns han.

Hans kamrater ställer sig runt honom och skyddar honom med sina sköldar. Han reser sig och drar sitt vapen och riktar det mot en av de maskerade som tidigare kastat på honom och på nytt är på väg mot honom med en sten i handen. Men skottet går inte av. Stenen som träffat hölstrret har skadat maskinsfjädern.

Han drar sig tillbaks med de andra.

En skur av stenar väljer över dem och Richard faller på nytt till marken.

En av stenkastarna är Ivar, 19. Luvan han

SKARPT LÄGE. Två piketgrupper är vid Vasagatan/Aschebergsgatan. En av piketpoliserna, Thomas Sjöström, får ett föremål i bakhuvudet och faller till marken. Några av poliserna drar sitt tjänstevapen och skjuter.

FOTO: LARSERIC LINDÉN/GT

21.12 Alfa 51 till Vasaplatsen.

21.17 En ambulans Aschebergsgatan–Vasagatan. Skottskada.

21.19 Stort gäng slår sönder rutorna mellan Bogö och Vasaplatsen.

21.31 Vasaplatsen chock önskas.

21.42 Foxtroten rensar Vasaparken.

22.06 Aktivister slår sönder bilar längs hela Molinsgatan och drar upp stolpar som tillhöggen.

22.09 Vasaparken skadad polis.

22.10 Större gäng beväpnar sig med sten vid Geijersgatan-Arkivgatan.

22.12 A 51 retirerar Götabergrsgatan samtliga avdelningar tillbaka till säker plats.

22.32 Enligt 1 811 finns det en helt svartklädd maskerad, kortare person som eventuellt bär vapen och sagt att han ska skjuta en polis.

23.09 Violiläge Vasaparken.

TVÅDAGAR ♦ 15 september 2001

Bild: JANERIK HENRIKSSON/CANPIX
TRÄFFAD. Hannes Westberg tas om hand av chockade personer på Aschebergsgatan.

bär har han fått av några tyska Alfa-aktivister.

Efteråt ångrar han att han tagit på sig luvan. Kanske hade han aldrig kastat flaskor och sten om han låtit bli att maskera sig.

Men varför kastar han sten?

Efteråt har han svårt att förklara. Han säger att det var "allmän hysteri", att han "inte visste vad han gjorde". Nej, han var inte hatisk. Snarare hade han känt en överklighetskänsla. Och han var förbannad. Kvällen innan hade han varit vid Hvitfeldtska efter talen vid Götaplatsen. En polisstyrka hade kommit marscherande och han hade fått ett batongslag i ryggen. Kanske var det, tillsammans med berusningen och masspsykosens, tillräckligt för att han skulle gå över gränsen?

Vasagatan/Aschebergsgatan omkring 21.00

När ett 20-tal poliser ställer upp sig i bredd på Aschebergsgatan stänger ägaren 7-elevenbutiken.

Utänför samlas svartklädda som kommit för Reclaim the Citys fest. Men nu har de tagit på sig maskerna.

Polisen gör en framstöt och stenarna haglar. Polisen retirerar in på Vasagatan mot Erik Dahlbergsgatan. Efter en massiv motattack backar de svartklädda in i Vasaparken.

En av dem som deltar är Sebastian, som tidigare på dagen deltagit i kravallererna på Avenyn.

Han är förbannad.

Han hade skoj tills det ögonblick det bra-

kade loss. Då poliserna omringat Vasaplatsen för att upplösa festen.

En omskerad ung man har gått fram till polismännen och gjort gester. Ett regn av stenar har kastats mot poliserna från Vasaparken. Polisen har trängts undan och fem polismän har blivit kvar på Aschebergsgatan.

En av dem är Thomas Säfström. Han och hans kollegor från piketpolisen i Göteborg har inlett sitt arbetspass när skyltfönstren längs Avenyn just krossats. De har sett bajamajorna brinna, bevakat Victoriabron och nu ryckt ut för att hjälpa till vid Vasaplatsen.

De ska skydda ryggen för poliser som bildar kedja på Vasagatan mot angrepp från aktivisterna i Vasaparken.

Stenar, golfbollar och sönderbrutna cementblock kastas mot dem.

Thomas Säfström och hans fyra kamrater trycks upp mot husväggen vid Aschebergsgatan och går mot Vasagatan som är tom på poliser.

– Håll ihop! Så kvar! är det sista Thomas Säfström hör innan han träffas i bakhuvudet och faller till marken en bit från sin hjälpm.

Kollegan Marko går baklänges och snubblar på Thomas där han ligger på marken.

– Thomas, Thomas, ropar Marko som inte vet om kamraten är vid liv.

Säfström svarar inte.

Gatsten och flaskor haglar över dem. Marko drar sitt vapen. Han

skjuter. Ett varningsskott rakt upp i luften, ska han säga efteråt. Han förbereder sig att skjuta mot Hannes, 19, som rusar fram mot dem med en sten i handen. Marko hinner inte avlossa sitt vapen innan Hannes Westberg skjuts av någon annan i gruppen.

Efteråt berättar Marko i ett förhör att han "har som piketpolis särskild utbildning för att möta våldsamma folkmassor. I en sådan situation som den på Vasagatan skärper man sina sinnen och försöker tänka professionellt och rationellt och hålla dödsångesten borta."

Vasagatan 21.17

Ambulans är på väg till Vasaplatsen för att ta Hannes till sjukhus.

Efteråt visar tv-bilderna från nyhetsbyrån AP hur Hannes Westberg ensam springer fram genom korsningen Aschebergsgatan/Vasagatan med en tråpinne i handen. Han tar upp en sten och rusar mot en grupp poliser. Några av dem hjälper en skadad kollega i bakgrunden. Hannes sten når inte fram och han går tillbaka och tar upp en ny sten och kastar mot poliserna.

Då hörs skottet.

Kulian träffar Hannes i magen och passerar ut genom ryggen.

Hannes tar sig för ryggen, springer några steg och segnar ned på marken.

Senare berättar ett vittne om hur han uppfattar situationen. I ett mejl till Erik Wiik, publicerat i Wiiks bok Göteborgskravallererna, skriver Ruben Tåstás-Duques:

"Några sekunder innan jag kom fram hördes 3-4 skott (som jag trodde var smållare) och jag inser nu att det måste ha varit då som den tyske demonstranten blev skadad! Efter dessa skott, och efter en paus på kanske 30 sekunder... Då hade polisen hunnit nästan till hörnan och från min vänstra sida ser jag att två poliser skjuter. Då ser jag inga bli träffade trots att alla cirka åtta skott sker direkt mot folkmassan. Sedan, efter ytterligare en paus på flera sekunder kommer detta (sista?) skott riktat direkt mot 19-åringen..."

Långt senare får länspolisästare Ann-Charlotte Norräs frågan om hur hon reagerade då hon fick veta att Hannes Westberg skjutits:

– Man konstaterar sakligt att något dramatiskt har hänt. En skottlossning är alltid en skottlossning. Den är dramatisk. Man tar till sig informationen och följer på avstånd läggets vidare utveckling.

Och efteråt?

– Varje enskild människa som blir skadad, polis eller civilist, är en för mycket. Det är ett högt pris att betala. Alla möten i Europa ser tyvärr likadana ut. Vi har klarat vår huvuduppgift. Vi hade uppdraget att skydda EU-mötet, se till att de

tillåtna demonstrationerna kunde genomföras, att gripa gärningsmän och beivra brott. Mötet genomfördes. Demonstrationerna genomfördes.

Blev det värre än väntat?

– Vi visste att det skulle vara en svår uppgift. Vi väntade oss brott. Fast visst hade jag önskat lite mindre brott av dessa svartklädda lögister.

Ann-Charlotte Norräs.

Vasaplatsen 21.20

"De skjuter överallt! Vi måste flytta tältet!" hör Emma Gabriellsson när hon får vänd av Röda korsets volontärer.

Hennes näsa är bruten och hon är mörtbladad efter polisens batongslag.

22-åriga Emma är ledig från pappersmassfabriken i Norsundet utanför Gävle för att demonstrera och delta i seminarier i Göteborg.

Denna kväll gick hon till Reclaim the Citys gatufest, minglade runt på Vasaplatsen och träffade kompisar från sin gamla folkskola.

När polisen ringade in platsen ställde hon sig vid kiosken på Vasaplatsen med ryggen vänd mot polisen för att slippa ingå i avspärningarna, men blev ändå infäst.

"Spring, spring!", ropade polisen men Emma visste inte vart och hon blev inknuffad i en buske.

Hon såg fyra poliser stå runt en ung kille.

Två av dem slog killen hårt med batong.

"Han kommer att dö", tänkte hon.

Utan att veta vem killen är eller vad han gjort innan – vad spelar det för roll, något måste hon ju göra, kanske lägga sig över honom för att skydda honom mot batongslagen – sprang hon främ.

"Vad håller ni på med?" skrek hon till poliserna.

Då fick hon en smäll i ansiktet, från en sköld eller en batong.

Hon fick ytterligare batongslag mot sidan av kroppen. Tuppade av och vaknade till av ytterligare ett slag.

"De skjuter överallt! Vi måste flytta tältet!"

Efter omvårdnaden av Röda korsets volontärer går hon till Sahlgrenska tillsammans med två vänner.

Då råder katastrofberedskap. Att trycka tillbaka näsan får vänta.

Skadorna på näsan och ränderna av batongslagen dokumenteras av polisen när Emma Gabriellsson gör sin polisamman om misshandel.

– Jag är inte förbannad på den polis som slog mig, han har ju säkert familj och fru och barn. Men jag hoppas att utredningen kommer att leda till att de utreder sitt beteende i grunden och att de kan tänka över sin attityd i svåra situationer, säger hon senare.

Vasagatan 21.20

"De har skjutit en demonstrant!"

Daniel, 16 år, står vid livsmedelsaffären Bogö och hör skotten. Han är klädd i svart luvtröja, jeans och har en rödsvart scarf som döjer ansiktet.

Adrenalinet pumpar. Han är förbannad över skottlossningen. Han tar upp sex-sju mindre stenar från ett cementblock som gått sönder och kastar rakt mot poliserna som står på Vasagatan. Några av stenarna träffar deras sköldar.

Daniel är mot främlingsfientlighet, mot sexism och homofobi, benämner sig själv som anarkist och sympatiserar med vissa av Afas värderingar.

Dagarna före EU-toppmötet har han bott i tältlägret ovanför Korsvägen. Han var inte med sista dagen då polisen bar bort demonstranterna.

– Om jag hade blivit gripen och bortburen av polisen hade jag fått betala 3 000 kronor eftersom jag har lön. Det tycker jag inte att det är värt, säger Daniel.

Han ångrar inte stenkastningen.

– Men en del som var med där har jag hört säga "Det var så kul att vara med i kravallerna". Det fanns ju de som bara var där för att slåss. Men jag var där av politiska skäl, säger Daniel.

Vasaparken 21.00-21.30

Tre killar på toppen av Vasaparken plockar gatstenar. En båt mörkblå munkjacka med Homer Simpson, seriefiguren, på ryggen.

– De där följer vi efter, säger polisen Benny till kollegan Adrian.

De jobbar civilklädda och rör sig bland aktivisterna.

De följer efter när Homer Simpson går ner och kastar sten mot en polisbuss som står på Aschebergsgatan i riktning mot Vasagatan.

Benny och Adrian har jobbat mycket med att skugga folk och har bra ögonkontakt. De bara tittar på varandra för att veta hur de ska flytta sig.

Stenkastarna springer över Engelbrektsgatan när polisen rycker fram i parken igen och de sätter sig på en soffa och tittar på.

Han, en stenkastare? En stor björn, säger hans vänner om killen med Homer Simpson

på ryggen när åtalet väcks. En kille som alltid ställt upp på alla: jobbat med handikapade. Ödmjuk. Snäll. Herre Gud, det kan inte vara sant för han har ju varit den som folk har kommit till om dom behöver hjälp.

Själv säger han att han har bara gått ut för att lyssna på Reclaim the Citys konsert på Avenyn och fått veta att den flyttats till Vasaplatsen.

Vasaparken 22.00

21-åriga Caroline är en av dem som samlas i Vasaparken efter skottlossningen. Till en början är de omringade av polis. Där i skenet av eldspel, dansar de till trummorna.

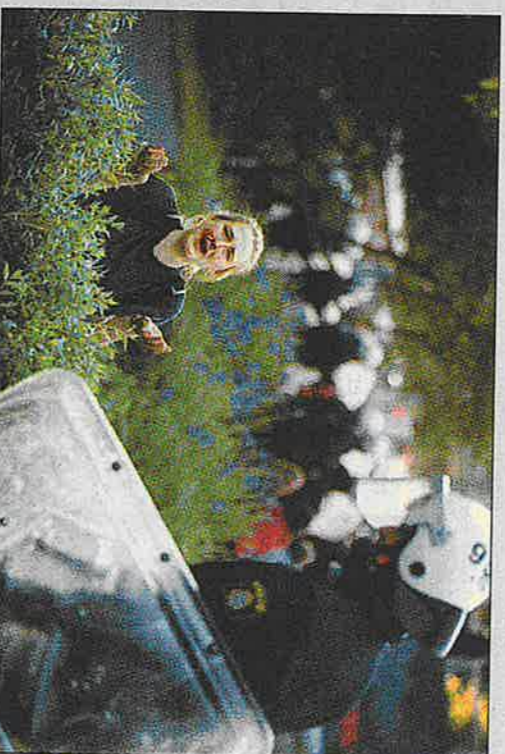
– "Vi vill dansa, ni vill slåss!", ropar de till poliserna och de dansar i timmar.

HAR ANMÅLT POLISEN.

Två månader efter kravallerna åker Emma till Chitaspriovinsen i södra Mexiko för att arbeta som fredsobservatör och för att kunna dokumentera brott mot mänskliga rättigheter.

Bild: FREDRIK
SANDBERG/SCANPIX

PANIK. Emma Gabriellsson befinner sig på Vasaplatsen under Reclaim the Citys aktion. När hon försöker skydda en kille från polisens slag får hon själv ta emot batongslag. Näsan bryts.

Bild: ADAM HJSE

Lördagen den 16 juni:

Linneplatsen/Slottsskogen

09.00–13.00

Joonas Sillanpää från Ya Basta i Finland står med en lista på Linneplatsen och sam-lar namn för kravet på kommanderingschef Håkan Jaldungs avgång.

– Därför att polisen skjuttit en demon-strant.

”Polisen försvarar marknadens diktatur”, står det på ett plakat.

– Vi ska ta dig din fåvel, säger en maske-rad kille till Lennart Romnebro från polisens kontaktsgrupp.

Inne i Slottsskogen övar en grupp syn-di-kalistska ungdomar sång under ett träd.

”Vi valde inte våldet, det valde man åt oss, när andra tar till vapen då har vi rätt att slåss.”

De diskuterar några ändringar i texten.

Ska de sjunga Perssons poliser? Eller EU:s? Kanske Wallenbergs?

”... och låta oss slås sönder av EU:s polis...” Intill står plakat lutade mot ett träd. ”Gö-teborgsandan är död”, står det. Och ”Göte-borg 2001 – Ådalen 1931”.

I det svarta blocket formerar Alfa styrkorna. Bakom dem står en maoistgrupp vars röda fanor, prydda med bilder på Marx, Lenin och Mao, vajad på Avenyn dagen innan.

Gruppen Globalisering underifrån tar på sig vita tunna overaller.

– Vi demonstrerar i vita overaller för att visa att vi kom hit med fredliga intentioner. Det här är vår skyddsutrustning, säger Erik Frick innan han fäster tejp över munnen.

Olof Gardell håller en vit flagga med At-tacs symbol.

– Det känns bra att gå med i en fredlig de-monstration för att inte våldet ska få avsluta de här dagarna. Vi vanliga människor måste också sätta stopp, inte bara polisen. Men det är svårt att komma ifrån det oerhört trista med kravallerna, säger han.

Tidigt på morgonen har Håkan Jaldung och Göran Johansson, kommunstyrelsens ordförande, kommit överens med arrangö-

Bild: BRÖN OLSSON

VIT AKTION. De vita overallerna går en tyst demonstrationsmarsch med tejp för munnen. Med sin tysta protest vill de visa att de kom med fredliga intentioner.

Bild: PER WAHLBERG

SVART PROTEST. Det svarta blocket med 500 personer protesterar när de får kom-mentarer och arga tillrop från personer som står längs demonstrationens väg.

renna att ändra marschvägen. I stället för att gå till Götaplatsen ska tåget gå nerför Lin-négatan till Järntorget via Södra Allégatan, uppför Sprängkullsgatan och Övre Husar-gatan, tillbaka till Slottsskogen.

Strax före halv tolv startar demonstratio-nen.

– Försök att vara sex personer i varje led, säger en funktionär från Attac.

Sambaorkestrar spelar på bilfakerna, på slagverk och trummor.

Attacs medlemmar blåser ut såpbubblor. Tjejer med långt hår i dreadlocks dansar

och skuttar fram bakom orkestern.

– Att det kunde bli en sån här bra stäm-ning trots det som hänt, ropar en tjej i tåget till sina kompisar.

Längs Linneplatsen står folk och betraktar tåget under träd och paraplyer. Gunilla Larsson blir förbannad när hon ser de 500 svartklädda deltagarna, varav många är maskerade.

– Ja av er maskerna! Visa vilka ni är, ropar hon.

Syndikalisten Mikael Grebelius går bred-viad Alfas aktivister och spelar ”Idas sommar-visa” på dragspel.

– Musik har en lugnande effekt på vissa av de unga, säger han.

Klockan 13 har de flesta demonstranter nått Slottsskogen.

De svartklädda samlas i en ring för ett eget möte.

– Vi har slagit tillbaka polisens angrepp, säger en Alfa-aktivist.

– Oavsett vad de skriver, oavsett vad andra vänsterorganisationer säger så ångrar vi ingenting, säger hon också.

Utanför Björngårdsvillan i Slottsskogen börjar de officiella talen medan regnet faller.

Bland deltagarna sprids budskapet att Hannes Westberg dött av sina skottskador. Några uppmanar folk att samlas för ett min-nesnöte på Järntorget.

Hans Abrahamsson nås av ryktet och upp-maningarna. Han får tag på en polis som vak-tar på sjukhuset och får veta att Hannes lever.

Abrahamsson försöker sprida beskedet vida-re men de som vill samla folk till Järntorget vill ändå ha någon slags manifestation.

Polishuset, åklagarens rum 18.15

Kansliåklagare Mats Sällström har Jouren.

Efter fördragning från staben beslutar han att en hustransakan ska genomföras på Schillerska gymnasiet ”i allmänna ut-rymmen för eftersökning av vapen”.

Till grund för beslutet ligger uppgifter

Pris från 1.625.000:-

Hus att växa i

Ekebocken i Oleröd norr om Kungälv's centrum, blir något extra! Nära till dagis, skola, affärer och service. Var med och påverka inredningen.

Nu kan du sänka priset!

Välj oinredd vind. Mindre att betala – inred när du vill.

Villor med äganderätt

1-plan, 1 1/2-plan, 2-plan

Ca 70-140 m²

Ring **020-52 90 90**
eller titta in på
www.riksbyggen.se

 Riksbyggen

Bild: ÅKE ERICSON

BROKIGT TÅG. Demonstrationen som utgår från Linnéplatsen samlar mellan 10 000 och 15 000 människor. Tåget går i takt med sanbarytiner och eldslukare.

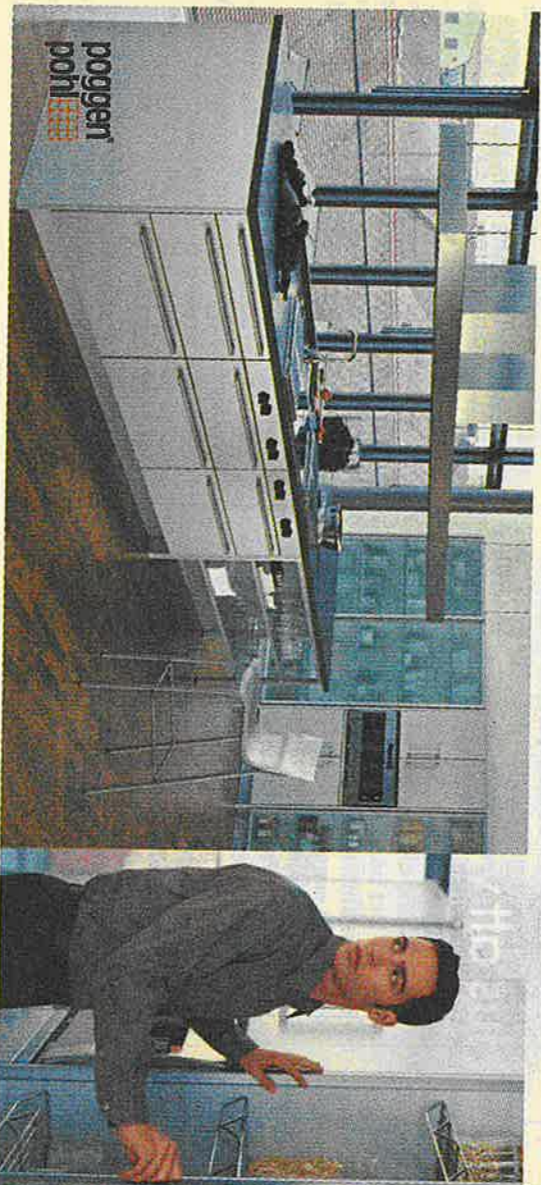
från en person som inne på Schillerska sett två eller tre män med handeldvapen. I förhör hos polisen har uppgiftslämnaren gett signalen på männen.

Efteråt vill Mats Sällström inte kommentera hur hustranssakan genomförts. – Polisen genomförde en oerhört farlig uppgift. Mer vill jag inte säga.

Uttag ur polisens handläsarapport, 16 juni:

16.37 Enligt tips till staben skall det finnas tre stycken beväpnade aktivister inne på Schillerska, dessa skall försöka att skjuta en polis.
16.54 Y1 förbereder insats enligt tips. India 11 tar betäl över

Schillerska med 141 samt Delta 11.
17.02 Yankee 1 och India 11 ska göra en aktion. Misstänkt 5 beväpnade tyskar som ska skjuta polis. Radiolytnad.
18.13 Grupper lämnar med skyddsutrustning.
22.05 Cirka 100 personer inne.
22.05 Selektion pågår.

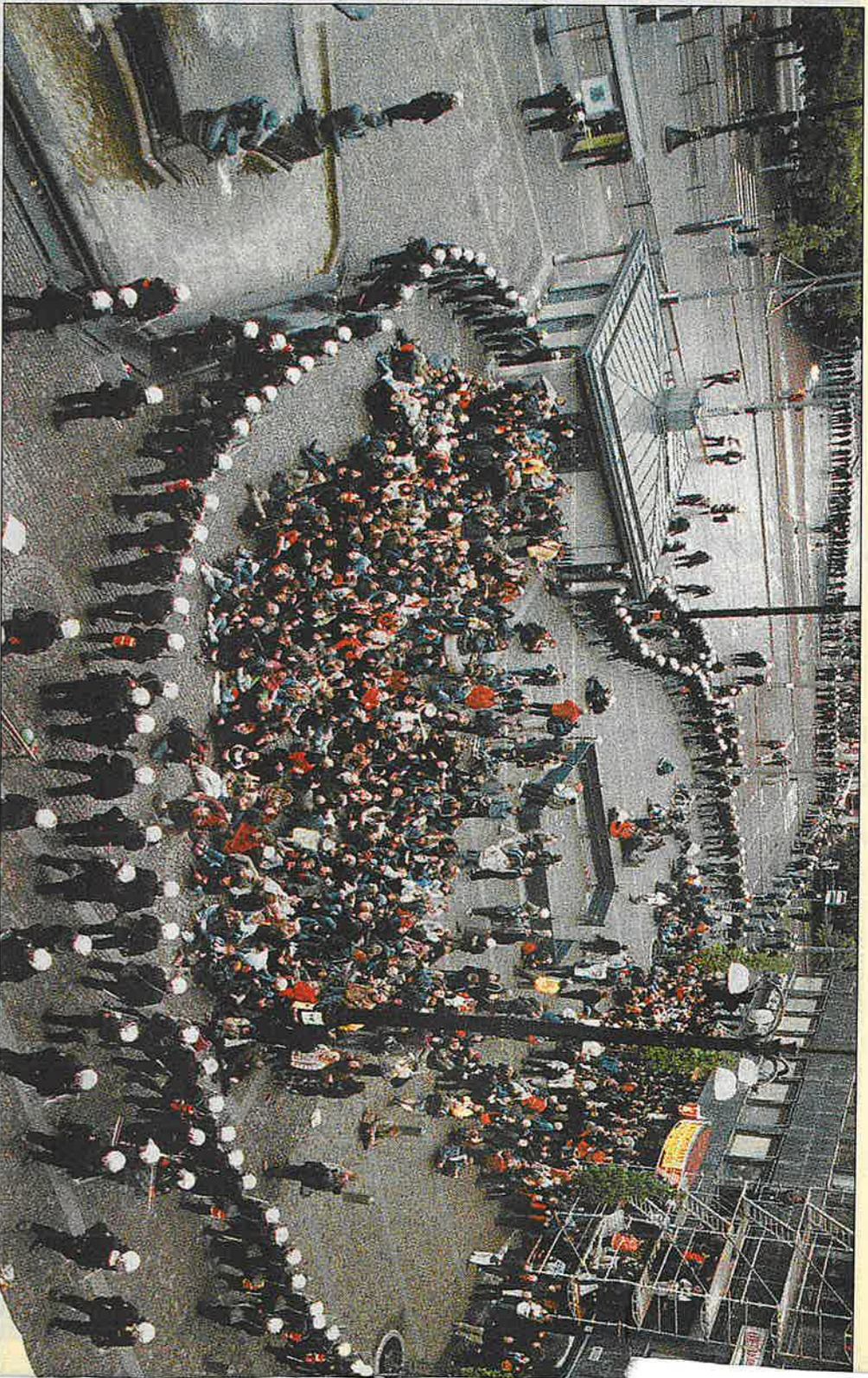

Kök av känsla

Utställning på Skeppstropplatsen 1

westh
 INREDNING AB

Måndag-fredag 10-18, fredag 10-16, lördag 10-14.
 Telefon 031-701 75 80. www.poggenpohline.se

INRINGGADE. Ingen vet riktigt skäldet till mötet, men runt 500 personer samlas på Järntorget. Några personer grips, ett hundratal omhändert

Bild: AND

Järntorget 19.00

500 personer har samlats på Järntorget. Stämningen är dystert och uppiggven. Någon reser sig och håller ett tal.

I efterhand ska få av dem kunna förklara varför de gått dit.

Efter en halvtimme kommer polisen. Två styrkor, en från Järntorgsgatan och en från Första Långgatan. De bildar två ringar runt demonstranterna.

Utdrag ur polisens händelseberättelse, 16 juni:

19.42 Arrangör säger att demonstranterna har för avsikt att dra sig tillbaka till Fritt Forum.

20.06 I Gillesstugan har aktivister tagit skydd.

Y1 möter Hans Abrahamsson på uppdrag av kc.
21.55 Linda 81 biträder med två grupper för lastning av bussar på Järntorget.

22.02 Selektionen slut på Järntorget, kvar cirka 100 stycken. Brott: oörsamhet mot ordningsmakten.

23.36 C11 informerad om att Y1 har släppt kontrollen över Järntorget. Kan komma folkmassor mot C11.

23.41 Samliga retirerar till fordonen, enligt q11.

Det polisära förtrycket är besegrat! Demonstranterna går mot Fritt Forum men hinner inte mer än över Allén och fram till Pusterviksbarren innan en ny polisyrrka omringar hälften av dem som suttit på Järntorget.

Hans Abrahamsson går fram till det nya befälet, frågar vad som står på och säger att Yankée 1 just släppt gruppen.
"Yankée 1 var trött och åkte hem", svarar polismannen.

Sedan ber han Hans Abrahamsson att säga till gruppen att lugna ned sig. Det gör de och alla får gå.
Polismästare Håkan Jaldung ska senare beskriva polisens taktik på Järntorget som aktiv. Precs som taktiken var "dag ett", då polisen inringade Hyvritfeldtska.

– Den dagen var vi mycket aktiva. Vi gjorde en massa saker. Sammantaget var den dagen stark när det gäller ordning och säkerhet. Det hände ingenting i centrala stånd där den amerikanske presidenten var här, säger han senare.

Dag två: passiva. Polisen visste att det skulle bli inträngningsförsök och valde en mer traditionell polistaktik, att vänta och se.
Dag tre: aktiva igen.

– Järntorgsaktionen resulterade i att det inte blev någon skadegörelse och allmänheten blev inte skadad.

Om hotbilden, om varför polisen slog till, säger han inte något till massmedier innan de många utredningarna slutförts. Bara att

det funnits starka skäl föraktionen och att polisen letat efter en beväpnad man.

Schillerska 20.00

"Hur fan har Göteborgsaktionen fått reda på att vi ska ha en rinning? Nu får vi ställa in allting", skriker Michael von den Burg vid kriminalunderrättelseroten.

Han har lagt ifrån sig telefonluren men Anders Svensson, Göteborgsaktionen, som ringt upp honom hör ändå utbröttet. Anders har ringt upp för att höra om rinningen över Schillerska gymnasiet kommit fram.

Tidigare under dagen har Anders Svensson kontaktats av kommunens boendearsvare för att skaffa fram en rinning över skolan till von den Burg. Svensson har hjälpt honom att skaffa fram kartan.

Efter von den Burgs utbrött pratar Anders Svensson med Lennart Ronnebro i kontaktgruppen och får veta att polisen söker en tysk terrorist med gult hår. Svensson erbjuder sig att gå runt på skolan för att se om terroristen finns där. När han inte ser någon med gult hår ringer han tillbaka och rapporterar.

Polisens aktion ställs ändå inte in.
Om ett par timmar ska nationella insatsstyrkan med egna ögon konstatera att ingen tysk blond terrorist finns i skolan.

Partille 22.00

Den 24-årige mannen, tidigare känd kriminell och medlem i vad polisen kallar BMW-ligan, springer in i köket och kastar ut en radiosändare genom fönstret. Poliserna Se-

ANDARVÄIKAMERAREPORTAGE
och förs till Kviberg.

Bild: STEFAN BEEG
UTFÖSTA OCH BEVAKADE. Polisens agerande under utrymning
av Schillerska gymnasiet blir senare starkt ifrågasatt.

gersledt, Hedengran och Thell, normalt hemmahöriga i Stockholms piketgrupp, rusar in, får ner mannen på golvet och sätter på honom handfängsel.

Två timmar tidigare har Säpos spanare stått utanför dörren och fått sina misstankar bekräftade med hjälp av en radiospelare: Den spökröst sedan 16.42 den 14 juni kommer från lägenheten. Nu tystas den.

Schillerska 22.00

Nationella insatsstyrkan, klädd i mörka överaller, hjälmar och automaträp stor-mar skolan, slår upp dörrarna till klassrummen, släcker ljuset och lyser med strålkastare in i salarna.

Magdalena Hult och Mathias Lillback är medlemmar i en socialistisk och feministisk förening, ett kamratgäng på ett totalt personer. De har åkt ned från Stockholm och under kvällen suttit och spelat kort i ett klassrum eftersom det verkade vara oroligt på stan.

De och ytterligare 76 personer som finns på Schillerska förs ut på skolgården och får lägga sig ned med magen mot den regnväta asfalten.

Nationella insatsstyrkan försvinner. Kravallpoliser från upploppen på Avenyn tar över. Luften fylls av rasistiska och sexistiska skämt.

– I går hade ni kul. Nu ska ni få igen!
– Den där jävla bananätaren!
– Använd batongen! Smärta är ett interntionellt språk!

Schillerska

Ett 30-tal personer har anmält polisen för aktionen mot Schillerska. Magdalena Hults föräldrar, Stockholms före detta borgarråd Mats Hult och den tidigare riksdagsledamoten Margareta Persson, skrev en kritisk debattartikel i Aftonbladet tillsammans med bland andra P O Edin, före detta chefssekonom på LO, vars dotter också befann sig på skolan.

Bertil Olofsson chef för nationella insatsstyrkan som fått kritik för insatsen på Schillerska.

– Vi har våra metoder, våra sätt. Om man med militärska metoder menar att det går till ordnat och kontrollerat så är det rätt. Men vi har inga kommandoord eller militärska ordergivningar.

– Jag är inte intresserad av att ha några våldstro-manter eller Rambofyper i styrkan. Visst krävs det fysisk styrka men det viktigaste är en dämjuk inställning till både uppdrag och omgivning.

– Det här är en hämnd för vad ni gjorde mot oss i går!

– Låt skiten ligga! Om de försöker resa på sig bankar vi ner dem.

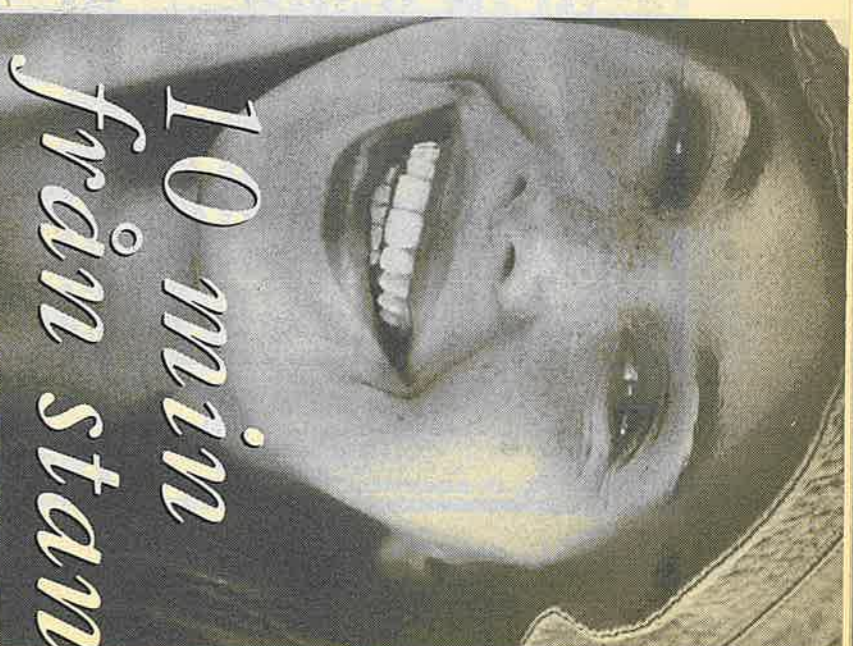
Ungdomarna är livrädda. Många gråter och skakar.

”Rör jag mig nu så skjuter de”, tänker Magdalena Hult.

När de får resa sig, efter nästan en timma på marken, gråter Magdalena.

– Vartför gör ni så här mot mig? Jag har inte gjort någonting.

– Nej, ingen har gjort någonting, alla är oskyldiga, svarar en kvinnlig polis hårfullt.

10 min
från stan

Klart du ska ha det bästa!

Lugnet på landet, pulsen i stan

Inre i stan och inre i förort. Men ändå bara tio minuter från Drottningtorget.

Så bor du i Partille. I en liten kommun med gamla traditioner. Som partillebo behöver du aldrig välja mellan stan och landet. Du kan unnyttja det bästa av båda. Stor som liten trivs vi nog bäst av att leva så.

Våra bostadsområden är eftertraktade och erbjuder dig både centrala lägenheter och marklägenheter vid skogskanten.

Att du så snabbt och lätt kan ta dig till och från stan beror på motorvägsleden, som går rakt genom Partille Centrum och på den täta buss- och pendeltågsstråfiken.

Västsveriges mest välskötta bostadsbolag enligt Hyresgästföreningen i Västra Sverige hösten 2000.

Partillebo

Bo på landet mitt i stan!

Tel. 031-44 07 70 www.partillebo.se

Kort om Kravallerna

Antal demonstranter

Under EU-toppmötet hölls tre stora demonstrationer arrangerade av olika nätverk. Alla genomfördes under fredliga former. De siffror som angetts för antalet deltagare är omstridda:

- Torsdagen den 14 juni arrangerade Bush not welcome-nätverket demonstrationen som samlade omkring 12 000 deltagare (uppgivna siffror varierar från 12 000 till 15 000).
- Fredagen den 15 juni arrangerade Nätverket Göteborg 2001 en demonstration för kravet Sverige ut ur EU som samlade omkring 16 000 deltagare (enligt vissa beräkningar upp till 20 000).
- Lördagen den 16 juni arrangerade Göteborgsaktionen 2001 en demonstration för ett annorlunda Europa som samlade omkring 10 000 deltagare (enligt andra uppgifter 15 000, till och med 25 000 har nämnts från arrangörerna).

Antal gripna

Under EU-mötena greps 513 personer. 35 greps efteråt misstänkta för brott.

Polisen har identifierat ytterligare 486 personer från de videofilmer som granskats under den pågående utredningen. Flera av dem kan komma att åtalas.

Åtal

Hittills har 35 personer åtalats, anklagade för brott i samband med kravallerna.

22 av dem har av tingsrätten dömts till fängelse. Hårdast straff har en 25-årig göteborgare och Afrikaväst fått. Han har dömts till fyra års fängelse. Sju av de åtalade har friats, bland dem de fem danskar som greps redan på tisdagsmorgonen. Åtta som åtalats för medverkan i den så kallade sambandscentralen på Skapplandsgården 10 väntar på dom. Samtliga domar har överklagats av de åtalade och/eller av åklagare.

Utredning skottlossning

Utredningen kring skottlossningarna på Vasaplatsen, fredagskvällen den 15 juni pågår fortfarande.

Enligt överklagare Björn Ericson, som är ansvarig för utredningen, håller förundersökningen på att avslutas. Hittills har ett 20-tal poliser och ett 60-

tal utomstående förhörts. An är det inte klart hurvida någon av skottlossningarna kommer att leda till åtal.

Antal tjänstgörande poliser

När kommanderingen började den 9 juni var runt 1 700 poliser i tjänst. Torsdagen den 14 juni tillkom 150 poliser och fredagen den 15 juni tillkom 300 poliser. Ytterligare 300 poliser inom myndigheten lämnade sina arbeten under en kortare eller längre period för att arbeta med EU-relaterade brott.

Nationella insatstyrkan

Nationella insatstyrkan började sin operativa verksamhet 1992. Dess främsta uppgifter är att gripa farliga personer, besvara terrorangrepp och grov kriminalitet. Till vardags arbetar de för länsordningspoliserna i Stockholm.

Omkring 30 av styrkans 53 poliser var på plats i Göteborg under EU-toppmötet.

Polislagen

§ 13 "Om någon genom sitt uppträdande stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara för denna, får en polisman ... avvisa eller avlägsna honom ..."

§ 23 "Kan av särskilda skäl anses föreligga att något brott, som innebär allvarlig fara för liv eller hälsa eller av omfattande förstörelse av egendom, kommer att förövas på en viss plats, får en polisman i syfte att avväjra brottet eller bereda skydd mot detta

1. bereda sig tillträde ... för att söka efter sprängmedel, vapen eller något annat farligt föremål
 2. avstänga utrymna eller förbuda tillträde ...
- föreligger allvarlig risk för brott ... får en polisman för att söka efter ett farligt föremål även kroppsvsiteras personer som uppehåller sig på platsen."

Anmälda poliser

Hittills har runt 150 privatpersoner anmält polisen för bland annat misshandel, tjänstefel och olaga frihetsberövande. Förundersökningarna har inletts. Hittills har cirka 30-40 förhör hållits. Biträdande överklagare Agneta Blidberg kan inte säga om någon av polisanmälningarna kommer att leda till åtal. Ett par poliser arbetar med utredningarna.

Polisutredningar
Ett 60-tal poliser har arbetat med utredningar efter kravallerna, bland annat granskar de bilder och videofilmer för att identifiera stenkastare.

Antal skadade

Sammanlagt fick 66 civila föras till sjukhus under kravallerna, tre av dem var skottskadade. De tre skottskadade är Hannes Westberg, 19, från Göteborg, Sebastian, 19-årig tysk som dömts för delaktighet i våldsam upplöpp samt Conny, 27-årig amatörfotograf från Västsverige. Samtliga skottskadades i området runt Vasaplatsen vid 21-tiden på fredagen.

52 poliser fick olika former av sjukhusvård efter kravallerna.

Omkring 15 poliser har fått bestående fysiska och psykiska men.

Runt 350 poliser har haft avlastningssamtal eller enskilda samtal i efterhand.

Stenar

Efter kravallerna lade gätukontoret tillbaks omkring 5 000 gäststenar som brutits upp. De var av två slag:

- Gångbanesten som används mest i Vasastan är 12 gånger 12 centimeter och väger 4,95 kilo.
- Gätusten som används mest runt Avenyn är 9 gånger 9 centimeter och väger 2,25 kilo.

Kostnad

Polisens kostnad för kravallerna är ännu inte summerade men hamnar runt 100 miljoner kronor.

REPORTERSJUREN

Ring och ge oss din åsikt om kravallerna.

Våra reportrar svarar mellan klockan 10.00 och 14.00 i dag, lördag.

Karin Wettre Per Nygren Arne Larsson
031-62 41 53 031-62 41 21 031-62 41 24

Bild: ADAMI ISHE

INSPEKTION. Förstörelsen och nedsträpningen i Hvitfjellska gymnasiet dokumenterats sedan inhysta demonstranter lämnat förläggningen.

Bild: THORE LEYKAUFE

FÖNSTER MOT EU-VÄRLDEN. Stadorna på de centrala butikerna var omfattande.

Är friheten bara en illusion?

Min frihet är min värdighet. Jag kan ta initiativ. Jag har upphovsrätten till mina handlingar. Ingen kan ersätta mig och göra mina val åt mig. Jag är fri också att revidera mitt sätt att leva, om det inte håller i längden.

Det finns de som menar att min frihet bara är en illusion. Vi hålls i ett järngrepp av genernas tyranni, och vi behärskas också av memernas tyranni, för att använda ett begrepp uppfunnat av Richard Dawkins (i boken *Den själviska genen*). Memer kallas de tanke- och handlingsmönster som vi övertar genom att imitera vår omgivning. Allt från bordsskicket till sättet att fria, sättet att tala och tänka, beror på beteendemönster som vi lärt av andra. Allt som inte är dikterat av naturens tvång är beroende av memner. Man kan också kalla det kulturella mönster. Enligt en extrem teori är vi helt behärskade av dessa memner, inte tvärtom. De ockuperar oss, utan att vi märker det. Så menar på fullt allvar Susan Blackmore i sin bok *The Meme Machine* (1999).

HAR HON RÄTT, då är mitt engagemang för en sak inte uttryck för mig själv. Tvärtom: jag är uttryck för blinda krafter som använder mig som maskin. Då läser jag böcker om gener och memner därför att jag är tvungen. Jag skriver denna artikel nu därför att jag är programmerad att göra det. Du läser den av liknande skäl. Men är det så, då har du ingen anledning att bry dig om vad som står på dessa rader. Allt är redan programmerat, i mig och i dig. Du kan lika gärna göra något annat.

Men har hon fel, då är jag och du fortfarande herrar i vårt eget hus. Vi är fria, inte från våra gener, som vi inte kan välja, men i förhållande till våra memner, som vi kan följa eller vägra att följa. Du väljer att läsa vidare, eller att sluta här.

Frihet är fullmakten att utifrån förnuftet och viljan handla eller låta bli att handla, att göra det ena eller det andra, att handla överlagt, med berätt mod.

Men friheten är ändlig och felbar.

Det är en ödesdiger illusion att tro att frihet är detsamma som totalt oberoende av andra. Frihet är inte att kunna göra vad som helst, eller att vara oberoende av allt och alla, av det förflyttna, av historien. Frihet är inte att kunna välja fritt mellan 23 sorters pasta i snabbköpet, eller att kunna leva som om man var ensam på jorden. Vårt livs historia är invävd i andras historia. Våra föräldrars och de människor vilkas öden vi delar senare i livet – och de möten som ännu återstår att göra.

Vi är inte bara invävd i andras historia, vi är oftast också oupplösligt intrasslade i varandras liv, på gott och ont. Vissa människor vill vi aldrig skiljas från. Vi är lyckliga över att vara inslag i deras väv. Med andra är det inte lika lätt. Vi skulle vilja bli fria.

FRIHETEN STÅR ALLTID INFÖR VAL. Ju mer man väljer det goda, desto friare blir man. Att välja det onda är en illusorisk frihet som förslavar. Gör jag det rätta tills det blir en vana ökar min frihet. Jag blir mer och mer mina handlingars herre. Tillräkneligheten och ansvaret kan minskas genom okunnighet, bristande uppmärksamhet, yttre tvång, fruktan, vanor, passioner eller andra psykiska eller sociala faktorer som jag inte råår över. Men att fränkänna mig friheten vore att ta ifrån mig mitt privilegiebrev. Bara om jag är fri kan man berömma eller klandra mig.

Frihet är möjligheten att växa och mogna i det sanna, det sköna och det goda, så att man med glädje gör det rätta.

Nu säger skeptikern: det sanna, sköna och goda är bara subjektiva värden som man i en viss kultur och situation väljer att tala vackert om men som i själva verket bara är uttryck för viljan till makt. Det goda för någon, det är detsamma som ett grupp-pintresse. Det som är gott för mig är inte gott för dig.

Fel, säger jag. Det finns något som ofelbart avslöjar vad som är skönt, sant och gott på moralens område, och det är tiden. Tiden avslöjar allt. Med tiden visar det sig vad som håller och vad som inte håller. Något kan verka hur bestickande som helst, men med tiden visar det sig om den håller. Det som är gott, skönt och sant avslöjar sig med tiden. De som har visat prov på sådant vinner allmän beundran. Deras minne blir aldrig inaktuellt. Andra läser om dem sedan de är döda och finner att deras sätt att leva är värt att efterlikna.

Deras livsstil blir memner som vi väljer att omsätta i praktiken.

Anders Piltz

Krönikören är präct i dominikanorden och professor i latin

